

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W OLSZTYNIE

ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE NA WARMII I MAZURACH W 2008 ROKU

OLSZTYN – STYCZEŃ - 2009 ROK

**Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie danych
statystycznych w druku dozwolone jest wyłącznie z podaniem źródła.**

**Opracował:
dr Alfred Czesła
Socjolog**

**Wojewódzki Urząd Pracy
ul. Głowackiego 28
10 – 448 Olsztyn
tel. 089/5227936
fax. 089/5227901**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. UWAGI METODOLOGICZNE	
2. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W 2008 ROKU	7
2.1. Struktura socjodemograficzna bezrobotnych	7
2.2. Bezrobotni według wielkich grup zawodów	13
2.3. Bezrobotni według Polskiej Klasyfikacji Działalności	18
3. OFERTY PRACY WEDŁUG GRUP ZAWODÓW	19
3.1. Oferty pracy zgłoszone w 2008 roku	19
3.2. Oferty pracy w układzie branżowym	27
4. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE	30
4.1. Zawody nadwyżkowe	31
4.2. Zawody zrównoważone	34
4.3. Zawody deficytowe	36
4.4. Szansa uzyskania oferty w zawodzie	
PODSUMOWANIE	39
ANEKS STATYSTYCZY	43

WSTĘP

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9) sporządzanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Monitorowanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym. Stanowi też podstawę do formułowania ocen, wniosków, a także prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala w szczególności na:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo - kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy;
- planowanie odpowiednich szkoleń bezrobotnych i stworzenie bazy informacyjnej;
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego w szkołach;
- usprawnienie poradnictwa zawodowego;
- ułatwienie realizacji programów aktywizujących osoby długotrwale bezrobotne w celu promowania i motywowania ich do ponownego zatrudnienia.

Prezentowane opracowanie zawiera:

- zalecenia metodyczne i mierniki wykorzystane w monitoringu zawodów;
- analizę bezrobotnych zarejestrowanych w. 2008 roku;
- strukturę ofert pracy zgłoszonych w 2008 roku;
- ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzony w oparciu wskaźniki intensywności nadwyżki i deficytu zawodów

Całość rozważań zamyka zwięzłe zakończenie zawierające najważniejsze przemyślenia wynikające z przeprowadzonej analizy.

1. UWAGI METODOLOGICZNE

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest prowadzona w oparciu o ujednolicone dla całego kraju zalecenia metodyczne opracowane przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Zgodnie z tymi zaleceniami metodycznymi raporty z monitoringu opracowywane są co pół roku na poziomie powiatu, województwa i kraju przez publiczne służby zatrudnienia.

Podstawowym źródłem informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych w województwie warmińsko-mazurskim w 2008 roku są dane statystyczne zawarte w:

- Załączniku 2 do sprawozdania MPiPS-01- „Bezrobotni według rodzaju działalności, ostatniego miejsca pracy i ofert pracy w 2008 roku”
- Załączniku 3 do sprawozdania MPiPS-01- „ Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za 2008 rok”.
- Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 października 2007 roku w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2008-Dz.U.Nr 210, poz.1521, z późn.zm.
- Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD (Dz.U. Nr 33,poz.289,z późn.zm.).

Używane w tekście nazwy i symbole zawodów zgodne są z „**Klasyfikacją zawodów i specjalności**” wprowadzoną Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. Nr 265, poz. 2644, z późn. zm.).

Zastosowane w opracowaniu określenia: zawód, zawody i specjalności, grupa zawodów wynika z nazewnictwa występującego w „**Klasyfikacji zawodów i specjalności**”. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji.

Wymienione kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w bardziej zagregowane grupy wielkie. W efekcie struktura klasyfikacji obejmuje:

- 11 grup wielkich – kod jednocyfrowy,
- 1 333 zawody i specjalności tworzących grupy elementarne – kod sześciocyfrowy.

Struktura bezrobotnych jest sporządzona według zawodu (specjalności) w jakim poszukują oni pracy i do jej wykonania mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź odpowiednim stażem pracy w danym zawodzie.

Przyjęto następujące założenia dotyczące podziału grup zawodów według wykształcenia:

- wykształcenie wyższe - grupy wielkie 1 i 2,
- wykształcenie średnie - grupy wielkie 3, 4 i 5,
- wykształcenie zasadnicze zawodowe - grupy wielkie 6,7,8 i 9.

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych określone są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu). Celem właściwej interpretacji danych należy przytoczyć podstawowe definicje używanych pojęć:

- **zawód nadwyżkowy** to zawód, na którego jest niższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, występuje zatem przewaga bezrobotnych nad ofertami pracy;
- **zawód zrównoważony**, to zawód, w którym liczba ofert pracy pokrywa się z liczbą bezrobotnych, występuje zatem równowaga na rynku pracy;
- **zawód deficytowy**, to zawód, na którego jest wyższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy, występuje zatem przewaga ofert pracy nad bezrobotnymi.

Dla obliczenia wskaźnika intensywności **nadwyżki (deficytu)** w zawodzie k zastosowano następujący wzór:

$$W_{n,I}^k = \frac{\overline{O}_I^k}{\overline{B}_I^k}$$

gdzie: $\overline{O}_I^k$ to średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w 2008 roku,

przy czym wielkość tą obliczono według wzoru: $\overline{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6}$ a $\overline{B}_I^k$ to średnia miesięczna

liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w 2008 roku, przy czym wielkość

tą obliczono według wzoru: $\overline{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6}$ O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

Ustalono, że zawody o wskaźniku:

- a). $W_{n,I}^k < 0,9$ **to zawody nadwyżkowe**, tj., na które występuje na warmińsko-mazurskim rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie;
- b). $0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ **to zawody zrównoważone**, tj. wykazujące równowagę na warmińsko-mazurskim rynku pracy;
- c). $W_{n,I}^k > 1,1$ **to zawody deficytowe**, tj., na które występuje na warmińsko-mazurskim rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

2. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W 2008 ROKU

Nieodłączną częścią sprawozdawczości o rynku pracy jest struktura socjodemograficzna zarejestrowanych bezrobotnych w układzie: miejsce zamieszkania, wykształcenie, płeć, wiek, doświadczenie zawodowe, czas pozostawania bez pracy oraz powiatu.

2.1. STRUKTURA SOCJODEMOGRAFICZNA BEZROBOTNYCH

W 2008 roku bez pracy było 16,8% osób, to jest 87 420 mieszkańców Warmii i Mazur. To o 11 575 osób mniej czyli o 2,2 pkt. proc. wobec 2007 roku i o 6,8 pkt. proc. w odniesieniu do 2006 roku.

Wśród ogółu bezrobotnych, którzy w 2008 roku byli zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy, ponad dwie trzecie (76,7%) z nich, tj. 67 035 osób posiadało wyuczony zawód (specjalność). W porównaniu z 2007 rokiem populacja ta zmalała o ponad jedną dziesiątą (12,6%). czyli o 9 708 osób. Względny spadek w zbiorowości bezrobotnych z wyuczonym zawodem/specjalnością był zatem silniejszy (o 12,6%), niż odnotowany w analogicznym okresie wśród całej populacji bezrobotnych (o 11,7%).

Świadczyć może to o tym, iż przeważają osoby bezrobotne, których zawody nie odpowiadają oczekiwaniom pracodawców oraz o zwiększonym zapotrzebowaniu na pracowników do wykonywania prac prostych, tj. nie wymagających kwalifikacji zawodowych.

Populacja bezrobotnych nie posiadających specjalności, tzw. „grupa bez zawodu” w 2008 roku liczyła 20 385 osób i stanowiła blisko jedną czwartą (23,3%) ogółu zarejestrowanych na Warmii Mazurach.. W porównaniu z 2007 rokiem populacja ta zmalała o 8,4%, czyli o 1 867 osób. Jednak udział osób bez zawodu wśród ogółu bezrobotnych w 2008 roku wzrósł o 0,8 pkt. proc.(z 22,4% do 23,3%).

Maleje bezrobocie na wsi. W 2008 roku - **patrz tabela 1** – zbiorowość bezrobotnych mieszkańców wsi liczyła 44 059 osób i stanowiła 50,4% wszystkich bezrobotnych. W odniesieniu do 2007 roku zbiorowość ta zmalała o 7 357 osób, tj. o 14,3%. Zmniejszył się też, o 1,5 pkt. proc., ich udział do całej populacji osób pozostających bez pracy. Coraz większą liczbę bezrobotnych zamieszkałych na wsi stanowią osoby żyjące w rodzinach nie posiadających gospodarstw rolnych.

Tabela 1. Struktura socjodemograficzna bezrobotnych w latach 2007 - 2008

Bezrobotni – stan na 30.VI.	2007 r.	2008 r.	Zmiany w stosunku do 2007 roku		Udział do ogółu bezrobotnych w %	
			liczba	%	2007 r.	2008r.
OGÓŁEM w tym:	98 995	87 420	- 11 575	- 11,7	100	100
WYKSZTAŁCENIE						
wyższe	4 680	5 392	+ 712	+ 15,2	4,7	6,2
policealne i średnie zawodowe	19 334	17 185	- 2 149	- 11,1	19,5	19,7
ogólnokształcące	8 476	8 354	- 122	- 1,5	8,6	9,6
zasadnicze zawodowe.	28 415	24 523	- 3 892	- 13,7	28,7	28,0
gimnazjalne i niższe	38 090	31 966	- 6 124	- 16,1	38,5	36,5
PŁEĆ						
kobieta	58 395	49 707	- 8 688	- 14,9	59,0	56,9
mężczyzna	40 600	37 713	- 2 887	- 7,1	41,0	43,1
WIEK						
18 - 24	18 780	18 189	- 591	- 3,1	19,0	21,0
25 – 34	26 665	24 390	- 2 275	- 8,5	26,9	27,9
35 – 44	20 159	16 984	- 3 175	- 15,7	20,4	19,4
45 - 54	26 059	21 180	- 4 879	- 18,7	26,3	24,2
55 - 59	6 444	5 916	- 528	- 1,2	6,5	6,8
60 - 64	888	761	- 127	- 14,3	0,9	0,8
MIEJSCE ZAMIESZKANIA						
miasto	47 579	43 361	- 4 218	- 8,9	48,1	49,6
wieś	51 416	44 059	- 7 357	- 14,3	51,9	50,4
STAŻ PRACY						
bez stażu	20 639	17 764	- 2 875	- 13,9	20,8	20,5
do 1 roku	14 480	12 951	- 1 529	- 10,6	14,6	14,8
1 - 5 lat	20 722	19 810	- 912	- 4,4	20,9	22,6
5 - 10 lat	14 752	12 726	- 2 026	- 13,7	14,9	14,5
10 - 20 lat	16 037	13 468	- 2 569	- 16,0	16,2	15,4
20 - 30 lat	10 711	9 103	- 1 608	- 15,0	10,8	10,4
30 i więcej lat	1 654	1 598	- 56	- 3,4	1,6	1,8
CZASOKRES NA BEZROBOCIU						
do 1 miesiąca	9 074	10 793	+ 1 719	+ 18,9	9,2	12,3
1 – 3 miesiące	18 749	21 421	+ 2 672	+ 14,3	18,9	24,5
3 – 6 miesięcy	14 741	14 750	+ 9	+ 0,1	14,9	16,9
6 – 12 miesięcy	14 171	12 883	- 1 288	- 9,1	14,3	14,7
12 - 24 miesiące	13 780	10 743	- 3 037	- 22,0	13,9	12,3
pow. 24 miesięcy	28 480	16 830	- 11 650	- 41,0	28,8	19,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Wśród bezrobotnych, tak samo jak w 2007 roku, największą grupę stanowią osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe – 36,5% oraz zasadnicze zawodowe – 28,0% całej tej populacji. Co piąty (19,7%) bezrobotny legitymował się świadectwem ukończenia szkoły policealnej i średniej zawodowej, a co dziesiąty (9,6%) średnim ogólnokształcącym. Szkołę wyższą skończyło 6,2% bezrobotnych.

W stosunku do 2007 roku najwięcej bezrobotnych ubyło wśród osób z wykształceniem: gimnazjalnym i niższym – o 6 124 osoby, tj. o 16,1%; zasadniczym zawodowym – o 3 892 osoby, tj. o 13,7%; policealnym i średnim zawodowym - o 2 149 osób, tj. o 11,1%.

Najmniej zmalała liczba bezrobotnych z wykształceniem ogólnokształcącym – spadek o 122 osoby, tj. o 1,5%.

Tylko wśród osób z wykształceniem wyższym odnotowano przyrost bezrobotnych - wzrost o 712 osób, tj. o 15,2%.

Mimo spadku bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym ich udział w stosunku do ogółu bezrobotnych nadal jest największy (36,5%). Wciąż jedną trzecią (28,0%) stanowią bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Co piąty (19,5%) ma wykształcenie policealne i średnie zawodowe, a co dziesiąty (9,6%) ogólnokształcące. O 1,5 pkt. proc. wzrósł udział bezrobotnych legitymujących się dyplomem szkoły wyższej.

W populacji warmińsko-mazurskich bezrobotnych ciągle przeważają kobiety, W 2008 roku było ich 49 707 osób, tj. 56,9% ogółu. W 2007 roku liczba kobiet stanowiła 58 395 osób, tj. 59,0% wszystkich bezrobotnych – spadek o 8 688 osób, tj. o 14,8%. Ich udział do ogółu bezrobotnych zmalał o 2,1 pkt. proc.

Ciekawie przedstawia się struktura bezrobocia pod względem wieku. W populacji tej dominują osoby **w wieku 25-34 lata** - 24 390 bezrobotnych, tj. 27,9% ogółu. W stosunku do 2007 roku, odnotowano spadek o 2 275 osób, tj. o 8,5%. Jednak o 1,0 pkt. proc. wzrósł ich udział w strukturze bezrobotnych.

Drugie miejsce przypada bezrobotnym **w wieku 45 – 54 lata**, których było 21 180 osób, tj. 24,2% ogółu. W stosunku do 2007 roku nastąpił spadek o 4 879 osób, tj. o 18,7%. Spadł też, o 1,0 pkt. proc., ich udział do ogółu bezrobotnych

Pozycję trzecią zajęli młodzi bezrobotni **do 25 roku życia**, których było 18 189 osób, tj. 21,0% ogółu. W stosunku do 2007 roku zauważono spadek o 591 osób, tj. o 3,1%. Ich udział do ogółu mimo to wzrósł o 1,0 pkt. proc.

Czwarta lokata przypadła bezrobotnym **w wieku 35 - 44 lata**, których było 16 984 osoby, tj. 19,4% ogółu. W stosunku do 2007 roku odnotowano spadek o 3 175 osób, tj. o 15,7%. Zmalał też, o 1,0 pkt. proc., ich udział do ogółu bezrobotnych.

Bezrobotnych **w wieku 55 - 59 lat** było 5 916 osób, tj. 6,8% ogółu. W stosunku do 2007 roku populacja ta zmalała o 528 osób, ale ich udział do ogółu wzrósł o 0,3 pkt. proc.

Najmniej liczna była populacja bezrobotnych **w wieku 60 – 64 lata**. Liczyła ona 761 osób, tj. 0,8% ogółu. W stosunku do 2007 roku nastąpił spadek o 127 osób, tj. o 14,3%.

Analizując staż pracy bezrobotnych należy zauważyć, że przytłaczająca większość z nich, 69 656 osób, tj. 79,7%, wcześniej już pracowało. W stosunku do 2007 roku populacja ta zmalała o ponad jedną dziesiątą (11,1%), tj. o 8 700 osób. Ich udział do ogółu spadł o 0,6 pkt. proc.

Nadal najliczniejszą grupę (22,6%) stanowią bezrobotni (19 810 osób) o stażu pracy **od 1 roku do 5 lat**. W stosunku do 2007 roku grupa ta zmniejszyła się o 912 osób, tj. o 4,4%. Jednak ich udział do ogółu wzrósł o 1,7 pkt. proc.

Staż pracy **od 10 do 20 lat** posiadało 13 468 osób, tj. 15,4% ogółu bezrobotnych. W stosunku do 2007 roku ich liczba zmalała o 2 569 osób, tj. o 16,0%. Zmniejszył się też, o 0,8 pkt. proc., ich udział do ogółu.

Bezrobotnych, ze stażem pracy **do jednego roku**, było 12 951 osób, tj. 14,8% ogółu. W stosunku do 2007 roku zbiorowość ta zmniejszyła się o jedną dziesiątą (10,6%), tj. o 1 529 osób.

Staż pracy **od 5 do 10 lat** miało 12 726 bezrobotnych, tj. 14,5% ogółu. W stosunku do 2007 roku grupa ta zmalała o 2 026 osób, tj. o 13,7%.

Ponad jedną dziesiątą bezrobotnych (10,4%), tj. 9 103 osoby, legitymowała się stażem pracy **od 20 do 30 lat**. W stosunku do 2007 roku w grupa zmniejszyła się o 1 608 osób, tj. o 15,0%.

Osoby powyżej **30 lat pracy** to 1,8% ogółu bezrobotnych, w 2007 roku – 1,6%. Wzrost o 0,2 pkt. proc.

Wciąż ponad jedną piątą (20,5%) bezrobotnych (17 764 osoby) w ogóle nie posiada żadnego stażu pracy. W grupie tej ponad dwie trzecie (68,9%) tj. 12 241 osób stanowiły kobiety. W stosunku 2007 roku grupa bezrobotnych bez jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego zmniejszyła się o 2 875 osób, tj. o 13,9%. W stosunku do poprzedniego czasookresu, także zmalała o jedną dziesiątą (10,7%), tj. o 2 202 osoby liczba kobiet, które nie posiadały praktyki zawodowej.

Na uwagę zasługuje fakt, iż znacząco zmalała grupa bezrobotnych, która nie mogła znaleźć pracy dłużej niż dwa lata. Ich liczba, w stosunku do 2007 roku, spadła o 11 650 osób, tj. o ponad dwie piąte (41,0%). Zmniejszył się też, o 9,5 pkt. proc., udział tej populacji do ogółu bezrobotnych.

Długotrwale bezrobotni to osoby, które z różnych powodów od dawna są poza rynkiem pracy. Blisko połowa z nich (48,9%) w ogóle nie ma kwalifikacji zawodowych. To także kobiety, które z powodów rodzinnych nie mogą podjąć pracy, czy osoby przed pięćdziesiątką, które nie pracują od lat.

Tej grupie bezrobotnych często brakuje motywacji i chęci do pracy, bo z powodzeniem mogą żyć z tego, co dostaną z opieki społecznej, (zwłaszcza, że te pieniądze są niewiele mniejsze od tego, co mogliby zarobić), renty, jednocześnie pracując w szarej strefie.

Pomimo odczuwalnego spadku nadal na długotrwale bezrobocie narażone są przede wszystkim kobiety. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet w 2008 roku wynosił blisko dwie piąte (38,7%), a w 2007 roku opiewał na 50,2% - spadek o ponad jedną dziesiątą (11,5%). Podczas gdy analogiczny wskaźnik dla mężczyzn w 2008 roku kształtował się na poziomie 11,7%, a w 2007 roku stanowił 31,8% - spadek o ponad jedną piątą (20,1%).

Wykres 1. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy - stan na 31.XII.

Czas pozostawania bez pracy	2007 rok			2008 rok	
	Liczba	%		Liczba	%
dłużej niż 24 miesiące	28 480	28,8		16 830	19,3
od 3 miesięcy do dwóch lat	42 692	43,1		38 376	43,9
do 3 miesięcy	27 823	28,1		32 214	36,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Znacznie maleje grupa bezrobotnych, która szuka pracy od trzech miesięcy do dwóch lat. Ich liczba, w stosunku do 2007 roku, spadła o 4 316 osób, tj. o jedną dziesiątą (10,1%). Natomiast zwiększył się, o 0,8 pkt. proc., udział tej zbiorowości do ogółu bezrobotnych.

Osoby te za wszelką cenę, nawet za cenę obniżenia swoich oczekiwań finansowych i aspiracji zawodowych, chcą znaleźć pracę. Są gotowi nie tylko mniej zarabiać, ale i wykonywać gorsze zajęcia, byleby tylko mieć stałe dochody. Takie postawy należy oceniać z aprobatą, gdyż są to bezrobotni, którzy chcą wyjść z trudnej dla nich sytuacji obronną ręką.

Niestety wzrasta grupa bezrobotnych pozostających bez pracy krócej niż trzy miesiące. Ich liczba w odniesieniu do 2007 roku zwiększyła się o 4 391 osób, tj. o 15,8%. Wzrósł także, o 8,7 pkt. proc., udział tej populacji do ogółu bezrobotnych.

Z analizy danych – **patrz tabela 2** – wynika, iż największy spadek liczby bezrobotnych wystąpił w powiatach: Giżycko – o 1 673 osoby, tj. o 34,7%; Ostróda – o 1 441, tj. o 17,5%; Olsztyn Ziemski – o 1 402 osoby, tj. o 20,5%; Iława – o 942 osoby, tj. o 21,2% i Nowe Miasto Lubawskie – o 932 osoby, tj. o 31,2%. Najmniejszy spadek bezrobocia odnotowano w takich powiatach jak: Olsztyn Grodzki – o 81 osób, tj. o 2,2% i Bartoszyce – o 154 osoby, tj. o 2,2%.

Bezrobocie wzrosło w dwóch powiatach, tj. w Oleckim o 465 osób, czyli o blisko jedną piątą (18,7%) i Działdowskim o 425 osób, czyli o jedną dziesiątą (9,7%).

Największy udział w liczbie bezrobotnych mają takie powiaty jak: Bartoszyce (7,8%); Ostróda (7,8%); Elk (7,0%) i Olsztyn Ziemski (6,2%) Elbląg Grodzki (5,8%). Bezrobotni w wymienionych pięciu powiatach stanowiły ponad jedną trzecią (34,6%) wojewódzkiej populacji w końcu 2008 roku.

Tabela 2. Bezrobotni według powiatów w latach 2007 - 2008.

Powiat	Liczba bezrobotnych		Wzrost/Spadek w stosunku do 2007 roku		Procentowy udział do ogółu bezrobotnych–	
	2007 r.	2008 r.	liczba	%	2007 r.	2008 r.
Bartoszyce	6 945	6 791	- 154	-2,2	7,0	7,8
Braniewo	5 207	4 356	- 851	-16,3	5,3	5,0
Działdowo	4 398	4 823	+ 425	+ 9,7	4,4	5,5
Elbląg Grodzki	5 891	5 066	- 825	-14,0	6,0	5,8
Elbląg Ziemski	4 344	4 286	- 58	-1,3	4,4	4,9
Elk	6 552	6 094	- 458	-7,0	6,6	7,0
Giżycko	4 815	3 142	- 1 673	- 34,7	4,9	3,6
Gołdap	2 354	2 200	- 154	- 6,5	2,4	2,5
Iława	4 445	3 503	- 942	- 21,2	4,5	4,0
Kętrzyn	5 427	4 804	- 623	-11,5	5,5	5,5
Lidzbark Warmiński	4 329	3 603	- 726	-16,8	4,4	4,1
Mrągowo	4 355	3 652	- 703	-16,1	4,4	4,2
Nidzica	2 250	2 060	- 190	- 8,4	2,3	2,4
Nowe Miasto Lubawskie	2 988	2 056	- 932	- 31,2	3,0	2,4
Olecko	2 481	2 946	+ 465	+18,7	2,5	3,4
Olsztyn Grodzki	3 721	3 640	- 81	- 2,2	3,8	4,2
Olsztyn Ziemski	6 842	5 440	-1 402	- 20,5	6,9	6,2
Ostróda	8 222	6 781	-1 441	- 17,5	8,3	7,8
Pisz	5 401	5 057	- 344	- 6,4	5,5	5,8
Szczytno	5 495	5 077	- 418	- 7,6	5,6	5,8
Węgorzewo	2 533	2 043	-490	- 19,3	2,6	2,3
Województwo	98 995	87 420	- 11 575	- 11,7	100	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPIPS - 01.

2.2. BEZROBOTNI WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW

Według klasyfikacji zawodów i specjalności najbardziej zagregowany poziom obejmuje 10 wielkich grup zawodowych.

Są to: siły zbrojne; przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy; specjaliści; technicy i inny średni personel; pracownicy biurowi; pracownicy usług osobistych sprzedawcy; rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy; robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz pracownicy przy pracach prostych.

Kształtowanie się liczby zarejestrowanych bezrobotnych według wielkich grup zawodowych w latach 2007 i 2008 przedstawia **tabela 3**.

Tabela 3. Liczba bezrobotnych wg wielkich grup zawodów w latach 2007 - 2008

Grupy zawodowe	Bezrobotni - stan na 31.XII.				Wzrost/Spadek w 2008roku w stosunku do 2007roku	
	2007 rok		2008 rok			
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	98 995	100	87 420	100	- 11 575	- 11,7
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	201	0,2	140	0,2	- 61	- 30,3
Specjaliści	4 692	4,7	5 364	6,1	+ 672	+ 14,3
Technicy i inny średni personel	13 086	13,2	11 433	13,1	- 1 653	- 12,6
Pracownicy biurowi	2 700	2,7	2 403	2,7	- 297	- 11,0
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	13 798	13,9	11 552	13,2	- 2 246	- 16,3
Rolnicy, leśnicy ogrodnicy i rybacy	5 246	5,3	4 116	4,7	- 1 130	- 21,5
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	22 838	23,1	19 977	22,8	- 2 861	- 12,5
Operatorzy maszyn i urządzeń	3 784	3,8	3 538	4,0	- 246	- 6,5
Pracownicy przy pracach prostych	10 378	10,5	8 488	9,7	-1 890	- 18,2
Siły zbrojne	20	0,02	24	0,03	+ 4	+ 20,0
Bez zawodu	22 252	22,5	20 385	23,3	- 1 867	- 8,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

W analizowanym okresie nastąpił spadek liczby bezrobotnych w 9 wielkich grupach zawodów, przy czym najsilniejszy względny miał miejsce w gronie:

- rolników, leśników, ogrodników i rybaków – mniej o 21,5%, tj. o 1 130 osób;
- pracowników przy pracach prostych – mniej o 18,2%, tj. o 1 890 osób;
- techników i innego średniego personelu – mniej o 12,6%, tj. o 1 672 osoby;
- robotników przemysłowych i rzemieślników – mniej o 12,5%, tj. o 2 861 osób.

Najślabszy względny spadek w porównanym czasookresie liczby zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w grupie operatorów maszyn i urządzeń – o 6,5%, tj. o 246 osób.

Wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano jedynie wśród specjalistów, tj. osób z wykształceniem wyższym – o 14,3%, czyli o 672 osoby.

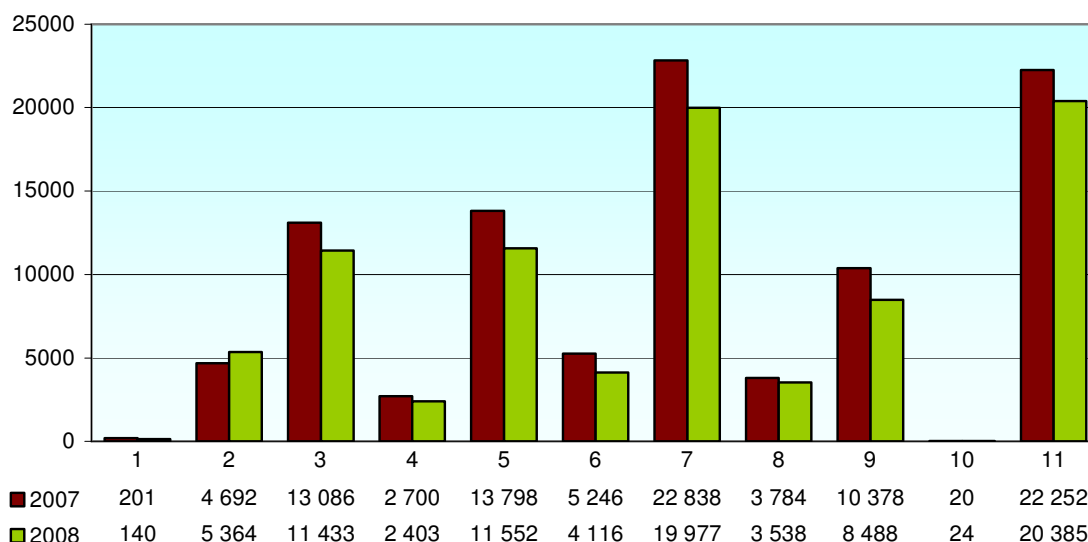
Od kilku lat grupami zawodów o najwyższym udziale w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych pozostają:

- bezrobotni bez zawodu – 23,3% ogółu pozostających bez pracy, **mniej o 0,8 pkt. proc.;**
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 22,8%, **mniej o 0,3 pkt. proc.;**
- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 13,2%, **mniej o 0,7 pkt. proc.;**
- technicy i inny średni personel - 13,1%, **mniej o 0,1 pkt. proc.**

W grupach zawodów siły zbrojne oraz wyżsi urzędnicy i kierownicy zarejestrowano najmniej osób bezrobotnych

Strukturę bezrobotnych według grup wielkich ilustruje wykres 2.

Wykres 2 . Liczba bezrobotnych wg wielkich grup zawodów w latach 2007 – 2008

1 - Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, 2 - Specjaliści, 3 -Technicy i inny średni personel, 4 - Pracownicy biurowi, 5 - Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, 6 - Rolnicy, leśnicy ogrodnicy i rybacy, 7 - Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, 8 - Operatorzy maszyn i urządzeń, 9 - Pracownicy przy pracach prostych, 10 - Siły zbrojne, 11 - Bez zawodu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Biorąc pod uwagę liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w porównywanym czasookresie odnotowano spadek tej liczby, który oscylował w przedziale od 6,5% w grupie operatorów maszyn i urządzeń do 30,3% w grupie wyższych urzędników i kierowników.

Tabela 4. Ranking 30 zawodów o największej liczbie bezrobotnych w latach 2007 - 2008

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni w 2007 r.	Zmiana		Bezrobotni w 2008 r.	wskaźnik nadwyżki (deficytu) zawodu w 2008 r.
				Liczba	%		
1	522107	Sprzedawca	8 277	- 1 577	-19,1	6 700	0,66
2	613190	Rolnik	3 312	- 230	-6,9	3 082	0,00
3	743304	Krawiec	2 807	- 593	-21,1	2 214	0,07
4	341902	Asystent ekonomiczny	2 328	- 310	-13,3	2 018	0,05
5	512201	Kucharz	2 152	- 435	-20,2	1 717	0,39
6	723190	Mechanik samochodowy	1 851	- 290	-15,7	1 561	0,28
7	712102	Murarz	1 701	- 183	-10,8	1 518	0,49
8	914103	Robotnik gospodarczy	1 859	- 363	-19,5	1 496	5,79
9	722204	Ślusarz	1 585	- 123	- 7,8	1 462	0,26
10	931301	Robotnik budowlany	1 393	+ 66	+ 4,7	1 459	1,23
11	321208	Technik rolnik	1 848	- 536	-29,0	1 312	0,01
12	913207	Sprzątaczką	1 799	- 503	-28,0	1 296	0,88
13	743604	Szwaczka	1 432	- 311	-21,7	1 121	0,73
14	742204	Stolarz	900	+ 41	+ 4,6	941	0,91
15	311502	Technik mechanik	1 175	- 255	-21,7	920	0,03
16	419101	Technik prac biurowych	1 060	- 67	-14,3	993	4,30
17	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1 131	- 254	-22,5	877	0,65
18	241102	Ekonomista	687	+ 195	28,4	882	0,05
19	741203	Piekarz	817	- 75	- 9,2	742	0,23
20	742207	Stolarz meblowy	665	- 48	- 7,2	617	0,30
21	341501	Handlowiec	668	- 57	- 8,5	611	0,59
22	833104	Kierowca ciągnika rolniczego	778	- 174	-22,4	604	0,11
23	723306	Mechanik maszyn rolniczych	672	- 79	-11,8	593	0,05
24	741201	Cukiernik	696	- 128	-18,4	568	0,17
25	722304	Tokarz	636	- 88	-13,8	548	0,18
26	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	541	- 4	-0,7	537	0,92
27	311204	Technik budownictwa	698	-176	-25,2	522	0,08
28	512302	Kelner	652	- 141	-21,6	511	0,83
29	343101	Technik administracji	510	- 12	-7,5	498	3,90
30	244104	Pedagog	380	+ 80	21,1	460	0,08
Razem:			45 010	- 6 630	- 14,7	38 380	x
Procent do ogółu bezrobotnych:			45,5%	x	x	43,9%	x
Ogółem			98 995	- 11575	-11,7	87 420	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Prezentowany w **tabeli 4** ranking obejmuje 30 zawodów, w których było najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych. Stanowili oni ponad dwie piąte (43,6%) warmińsko -mazurskiej populacji w końcu 2008 roku.

Najwięcej bezrobotnych odnotowano w zawodzie:

- sprzedawca – 6 700 osób;
- rolnik – 3 082 osoby;
- krawiec – 2 214 osób;
- kucharz 1 717 osób;
- mechanik samochodowy – 1 561 osób.

Zdecydowana większość (26) z zawodów, w których zarejestrowano najwięcej bezrobotnych to zawody nadwyżkowe. Tylko 4 z nich to zawody deficytowe: robotnik gospodarczy; robotnik budowlany; technik prac biurowych i technik administracji. Stolarz i kierowca samochodu ciężarowego to zawody zrównoważone.

W prezentowanym wykazie najwięcej zawodów należało do dwóch wielkich grup zawodów: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (11 zawodów) oraz technicy i inny średni personel (6 zawodów). Nie wystąpiły w tym wykazie zawody z grupy: siły zbrojne oraz wyżsi urzędnicy i kierownicy.

Wśród 30 zawodów, w których zarejestrowanych było najwięcej bezrobotnych w 2008 roku, spadek wobec 2007 roku odnotowano aż w 27 zawodach. Największy spadek dotyczył takich zawodów jak:

- sprzedawca o 1 577 osób (o 19,1%);
- krawiec o 593 osoby (o 21,1%);
- kucharz o 435 osób (o 20,2%);
- technik rolnik o 536 osób (o 29,0%);
- sprzątaczką o 503 osoby (o 28,0%);
- robotnik gospodarczy o 363 osoby (o 19,5%);
- szwaczka o 21,7% (311 osób);
- asystent ekonomiczny o 310 osób (o 13,3%);

W trzech zawodach wystąpił wzrost liczby bezrobotnych, największy w zawodach: pedagog o 80 osób (21,1%); robotnik budowlany o 66 osób (4,7%) i stolarz o 41 osób (4,6%).

W populacji osób legitymujących się wykształceniem wyższym najwięcej bezrobotnych było wśród:

- ekonomistów - 882 bezrobotnych, więcej o 195 osób (o 28,4%) wobec 2007 roku;
- pedagogów – 460 bezrobotnych, więcej o 80 osób (21,1%), wobec 2007 roku;
- specjalistów administracji publicznej – 406 bezrobotnych, więcej o 18 osób (4,6%) wobec 2007 roku;
- specjalistów ds. marketingu i handlu – 244 bezrobotnych, mniej o 2 osoby (0,8%) wobec 2007 roku.

Na podstawie przedstawionych danych należy stwierdzić, iż:

- wśród ogółu bezrobotnych najwięcej jest zawodów, których wykształcenie jest na poziomie zawodowym i średnim (sprzedawca, rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, krawiec, asystent ekonomiczny, kucharz, murarz, technik rolnik, ślusarz, szwaczka, technik mechanik, technik prac biurowych itp.).
- w grupie długotrwale bezrobotnych przeważają zawody proste (rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, sprzątaczką, robotnik gospodarczy, robotnik w przemyśle przetwórczym itp.).
- w populacji bezrobotnych kobiet pojawiają się zawody wymagające wykształcenia nie tylko zawodowego (np.szwaczka, sprzedawca, krawiec), czy średniego (np.technik technologii odzieży, księgowy, pracownik technicznej obsługi biurowej, asystent ekonomiczny) ale także i wyższego (np. pielęgniarka, nauczyciel nauczania początkowego, nauczyciel przedszkola, inżynier rolnictwa)..
- bezrobotni absolwenci posiadają poziom wykształcenia zdecydowanie wyższy od pozostałych grup W tej kategorii osób dominują zawody wymagające wykształcenia średniego jak i wyższego(ekonomista, specjalista administracji publicznej, pedagog specjalista ds. marketingu i handlu, pielęgniarka, specjalista ds. organizacji i zarządzania, nauczyciel nauczania początkowego, politolog, inżynier rolnictwa, nauczyciel przedszkola).

2.3. BEZROBOTNI WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

Uwzględniając rodzaj prowadzonej działalności według PKD – patrz tabela 5 – najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych pochodziło z:

- przetwórstwa przemysłowego – 14 706 osób (16,8% ogółu);
- handlu hurtowego i detalicznego – 10 992 osoby (12,6%);
- administracji publicznej – 6 582 osoby (7,5%);
- budownictwa – 5 548 osób (6,5%);
- rolnictwa – 5 487 (6,3%).

Tabela 5. Bezrobotni według sekcji PKD w latach 2007 - 2008

Sekcje PKD	Bezrobotni - stan na 31.XII.				Spadek w 2008 r. w stosunku do 2007r.	
	2007 r.		2008 r.			
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	7 042	7,1	5 487	6,3	- 1 555	- 22,1
Przetwórstwo przemysłowe	15 955	16,1	14 706	16,8	- 1 249	- 7,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz oraz wodę	492	0,5	432	0,5	- 60	- 12,2
Budownictwo	6 186	6,25	5 548	6,3	- 638	- 10,3
Handel hurtowy i detaliczny	12 874	13,0	10 992	12,6	- 1 882	- 14,6
Hotele i restauracje	2 593	2,6	2 300	2,6	- 293	- 11,3
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2 023	2,0	1 866	2,1	- 157	- 7,8
Pośrednictwo finansowe	717	0,7	716	0,8	- 1	- 0,2
Obsługa nieruchomości	2 739	2,8	2 373	2,7	- 366	- 13,4
Administracja publiczna	7 778	7,9	6 582	7,5	- 1 196	- 15,4
Edukacja	1 685	1,7	1 389	1,6	- 296	- 17,6
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2 484	2,5	1 974	2,3	- 510	- 20,5
Działalność usługowa, komunalna, społeczna	4 474	4,5	4 088	4,7	- 386	- 8,6
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	597	0,7	441	0,5	- 156	- 26,1
Pozostałe branże	31 356	31,7	28 526	32,6	- 2 830	- 9,0
Razem:	98 995	100	87 420	100	-11 575	- 11,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS - 01.

We wszystkich sektorach działalności gospodarczej liczba bezrobotnych zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego. Największy spadek miał miejsce w:

- handlu – o 1 882 osoby (o 14,6%);
- rolnictwie – 1 555 osób (o 22,1%);
- przetwórstwie przemysłowym – o 1 249 osób (o 7,8%);
- administracji publicznej – o 1 196 osób (o 15,4%).

3. OFERTY PRACY WEDŁUG GRUP ZAWODÓW

3.1. OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W 2008 ROKU

W 2008 roku pracodawcy zgłosili do służb zatrudnienia 52 401 nowych ofert pracy. Jest to o 3 277 ofert mniej (o 5,9%) wobec 2007 roku

Z analizy danych – **patrz tabela 6** – wynika, iż tylko w **pięciu** powiatach nastąpił przyrost ofert pracy. Największy w:

- Działdowie	- wzrost o 834 oferty (o 65,6%);
- Szczytnie	- wzrost o 517 ofert (o 28,9%);
- Ostródzie	- wzrost o 460 ofert (o 17,9%);
- Braniewie	- wzrost o 290 ofert (o 16,4%);
- Lidzbarku Warmińskim	- wzrost o 182 oferty (o 14,3%).

Największy udział w liczbie ofert pracy mają takie powiaty jak: Olsztyn Grodzki (10,4%); Elbląg Grodzki (8,8%); Pisz (6,8%); Olsztyn Ziemski (6,7%) Ostróda (5,8%). W wymienionych pięciu powiatach stanowią one blisko dwie piąte (38,5%) ogółu ofert pracy zgłoszonych w 2008 roku.

W tym samym czasookresie w **szesnastu** powiatach nastąpił spadek liczby ofert pracy. Największy w:

- Olsztyn Grodzki	- spadek o 1 494 ofert (o 21,6%);
- Elbląg Grodzki	- spadek o 1 147 ofert (o 19,9%);
- Iława	- spadek o 710 ofert (o 20,3%);
- Bartoszyce	- spadek o 422 ofert (o 13,1%);
- Olsztyn Ziemski	- spadek o 306 ofert (o 8,0%)

Zmalała także liczba ofert pracy subsydiowanych ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego. O ile w 2007 roku ofert subsydiowanych było 32 169 (57,8%), to w roku 2008 stanowiły one 31 085 (59,3%) – spadek o 1 084 oferty tj. o 3,4%. Jednak ich udział do ogółu ofert pracy zwiększył się o 1,5 pkt. proc. Największy udział subsydiowanych ofert pracy występował w takich powiatach jak: Kętrzyn (78,1%); Elbląg Ziemski (77,1%); Braniewo (77,1%); Pisz (75,8%) i Olecko (74,7%).

Najmniejszy odsetek subsydiowanych ofert pracy był w powiecie Olsztyn Grodzki – 29,96% wszystkich zgłoszonych w tym mieście.

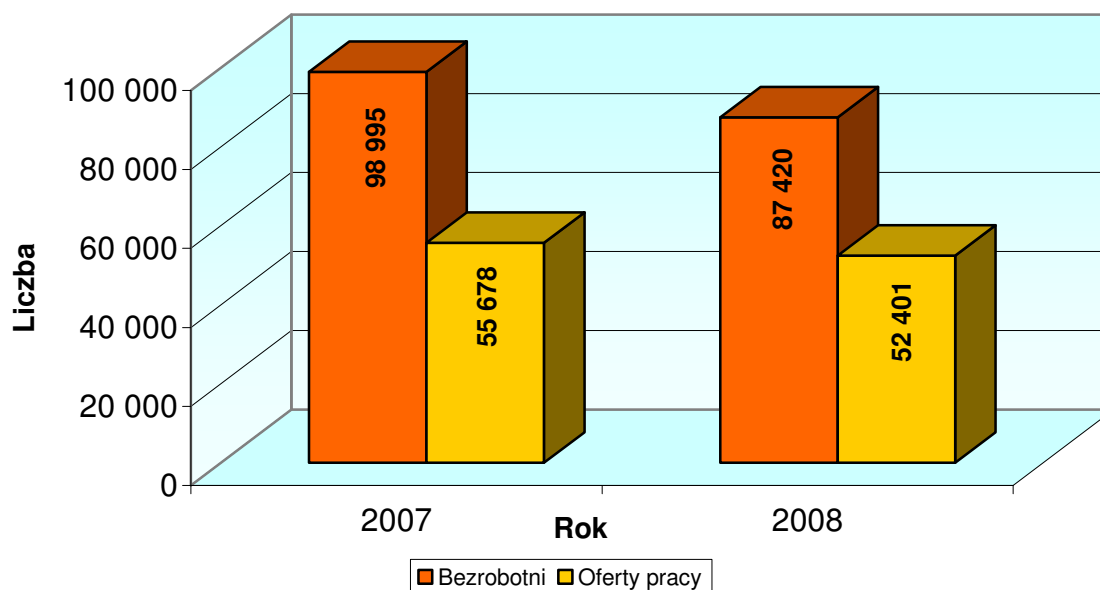
Tabela 6. Oferty pracy według powiatów w latach 2007 - 2008.

Powiat	Liczba ofert pracy		Wzrost/spadek w stosunku do 2007 r.		Udział do ogółu ofert pracy – dane w %	
	2007 r.	2008 r.	liczba	%	2007 r.	2008 r.
Bartoszyce	3 214	2 792	- 422	- 13,1	5,8	5,3
Braniewo	1 766	2 056	+ 290	+ 16,4	3,2	3,9
Działdowo	1 272	2 106	+ 834	+ 65,6	2,3	4,0
Elbląg Grodzki	5 763	4 616	- 1 147	- 19,9	10,3	8,8
Elbląg Ziemski	2 469	2 310	- 159	- 6,4	4,7	4,4
Elk	3 056	2 784	- 272	- 8,9	5,5	5,3
Gizycko	2 743	2 641	- 102	- 3,7	5,0	5,0
Gołdap	1 600	1 487	- 113	- 7,1	2,9	2,8
Iława	3 490	2 780	- 710	- 20,3	6,3	5,3
Kętrzyn	2 672	2 371	- 301	- 11,3	4,8	4,5
Lidzbark Warmiński	1 275	1 457	+ 182	+ 14,3	2,3	2,8
Mragowo	1 732	1 581	- 151	- 8,7	3,1	3,0
Nidzica	1 676	1 578	- 98	- 5,8	3,0	3,0
Nowe M. Lubawskie	1 390	1 304	- 86	- 6,2	2,5	2,5
Olecko	1 131	1 109	- 22	- 1,9	2,0	2,1
Olsztyn Grodzki	6 920	5 426	- 1 494	- 21,6	12,4	10,4
Olsztyn Ziemski	3 829	3 523	- 306	- 8,0	6,9	6,7
Ostróda	2 571	3 031	+ 460	+ 17,9	4,6	5,8
Pisz	3 672	3 569	- 103	- 2,8	6,6	6,8
Szczytno	1 796	2 313	+ 517	+ 28,9	3,2	4,4
Węgorzewo	1 641	1 567	- 74	- 4,5	2,9	3,0
Województwo	55 678	52 401	- 3 277	- 5,9	100	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Mimo odczuwalnego spadku bezrobocia – **patrz wykres 3** – nadal mamy do czynienia ze zjawiskiem, w którym liczba ofert pracy (52 401) nie pokrywa zapotrzebowania wynikającego z liczby bezrobotnych (87 420).

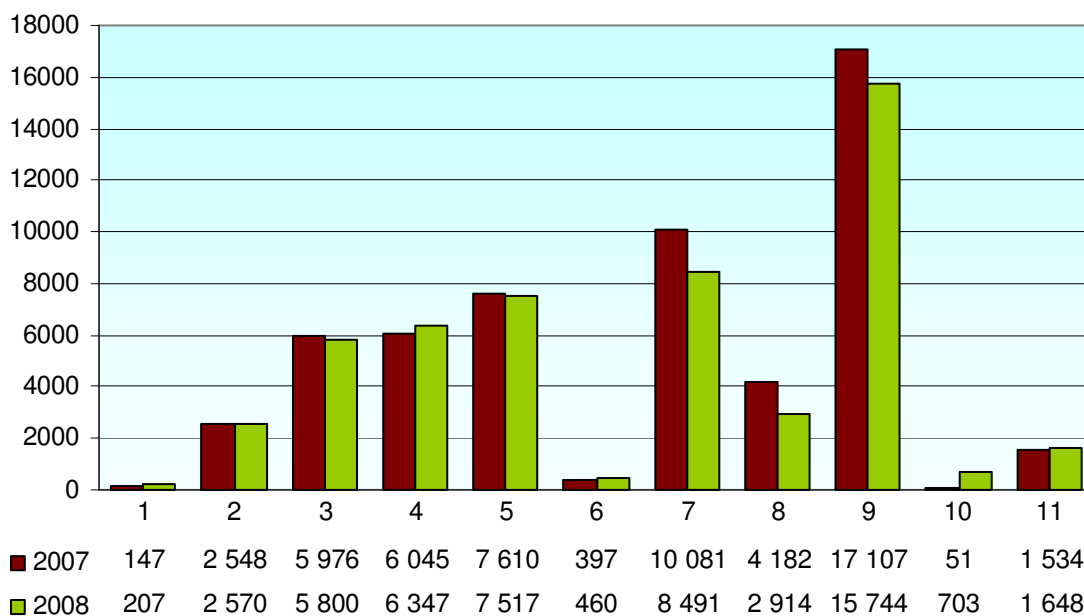
Wykres 3. Bezrobotni i oferty pracy w latach 2007 – 2008

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności, najbardziej zagregowany podział ofert pracy obejmuje 11 wielkich grup zawodowych, co ilustruje **wykres 4**.

Wykres 4. Struktura ofert pracy według wielkich grup zawodów w latach: 2007 - 2008.

1 - Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, **2** - Specjaliści, **3** - Technicy i inny średni personel, **4** - Pracownicy biurowi, **5** - Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, **6** - Rolnicy, leśnicy ogrodnicy i rybacy, **7** - Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, **8** - Operatorzy maszyn i urządzeń, **9** - Pracownicy przy pracach prostych, **10** - Siły zbrojne, **11** - Bez zawodu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Struktura ofert pracy według dużych grup zawodów wskazuje, że od dwóch lat największy w nich udział mają:

- pracownicy przy pracach prostych – 15 744 oferty, tj. 30,0% ogółu zgłoszeń;
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 8 491 ofert, tj. 16,2%;
- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 7 517 ofert, tj. 14,3%.

Oferty pracy zgłoszone dla tych trzech wielkich grup zawodów stanowiły ponad trzy piąte (60,6%) wszystkich propozycji zatrudnieniowych w 2008 roku.

Kształtowanie się liczby zgłoszonych ofert pracy według wielkich grup zawodowych w latach 2007 i 2008 przedstawia **tabela 7**.

Wzrost liczby ofert pracy odnotowano w grupie: siły zbrojne – zwiększa o 652 oferty; pracowników biurowych – zwiększa o 302 oferty (o 5,0%); bezrobotnych bez zawodu – zwiększa o 114 ofert (7,4%); wyższych urzędników i kierowników – zwiększa o 60 ofert (41,0%). specjalistów – zwiększa o 22 oferty (0,9%);

Tabela 7. Oferty pracy według grup zawodów w latach 2007 - 2008

Grupy zawodowe	Oferty pracy zgłoszone w:				Wzrost/spadek w stosunku do 2007 r.	
	2007 r.		2008 r.			
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	55 678	100	52 401	100	- 3 277	- 5,9
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	147	0,3	207	0,4	+ 60	+ 41,0
Specjaliści	2 548	4,6	2 570	4,9	+ 22	+ 0,9
Technicy i inny średni personel	5 976	10,7	5 800	11,1	- 176	- 2,9
Pracownicy biurowi	6 045	11,0	6 347	12,1	+ 302	+ 5,0
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	7 610	13,7	7 517	14,3	- 93	- 1,2
Rolnicy, leśnicy i ogrodnicy	397	0,7	460	0,9	+ 63	+ 15,9
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	10 081	18,1	8 491	16,2	- 1 590	- 15,8
Operatorzy maszyn i urządzeń	4 182	7,5	2 914	5,6	- 1 268	- 30,3
Pracownicy przy pracach prostych	17 107	31,0	15 744	30,0	- 1 363	- 8,0
Siły zbrojne	51	0,1	703	1,3	+ 652	+ 1 278
Bez zawodu	1 534	2,8	1 648	3,1	+ 114	+ 7,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Biorąc pod uwagę liczbę zgłoszonych ofert pracy w porównywanym czasookresie odnotowano spadek tej liczby, który oscylował w przedziale od 1,2% w grupie pracowników usług osobistych i sprzedawców do 30,3% w grupie operatorów i monterów maszyn i urządzeń oraz ich wzrost od 0,9% w grupie specjalistów do 41,0% w grupie wyższych urzędników i kierowników.

Zestawienie informacji o zmianach liczby osób bezrobotnych w grupach zawodowych z informacjami o zmianach liczby ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców dla przedstawicieli tych populacji wskazuje iż:

- w grupach, w których odnotowano spadek liczby bezrobotnych, tj.: operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń; robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz pracownicy przy pracach prostych zanotowano także najwyższe wskaźniki spadku liczby ofert pracy:
- nadal duże zapotrzebowanie jest na pracowników rekrutujących się z grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, najliczniej (19 977 osób) występującej wśród bezrobotnych . Nastąpił tam jednocześnie spadek liczebności tej grupy o 12,5%:
- zmalało zapotrzebowanie na pracowników posiadających kwalifikacje zawodowe na poziomie zasadniczym zawodowym i średnim technicznym. Jednak pracodawcy nadal zgłaszają dla nich najwięcej ofert pracy.

Należy zwrócić uwagę, że zawody, w których zgłaszano największą liczbę ofert pracy, to przede wszystkim zawody związane z czynnościami możliwymi do wykonywania przez osobę, która ukończyła dowolny kierunek albo ukończyła szkolenie pozwalające nabyć potrzebne kwalifikacje lub posiada odpowiednie umiejętności społeczne.

Zgodnie z rozkładem ofert pracy według zawodów - **patrz tabela 8** – najwięcej ofert w 2008 roku zgłoszono dla:

- robotników gospodarczych – 8 667 ofert (16,5% ogółu);
- sprzedawców - 4 453 oferty (8,5%);
- techników prac biurowych - 4 246 ofert (8,1%);
- techników administracji - 2 064 ofert (3,9%);
- robotników budowlanych - 1 799 ofert (3,4%);
- sprzątaczek - 1 143 oferty (2,2%);
- stolarzy - 855 ofert (1,6%);
- szwaczek - 817 ofert (1,6%);
- pomocy kuchennej - 778 ofert (1,5%);
- murarzy - 749 ofert (1,4%).

Prezentowany ranking obejmuje 30 zawodów, dla których było najwięcej ofert pracy. Stanowiły one ponad trzy piąte (63,2%) wszystkich propozycji zatrudnieniowych zgłoszonych w 2008 roku na Warmii i Mazurach.

Tabela 8. Ranking 30 zawodów o największej liczbie ofert pracy w latach 2007 - 2008

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy w 2007 r.	Zmiana		Oferty pracy w 2008 r.	Liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy
				Liczba ofert	%		
1	914103	Robotnik gospodarczy	9 469	- 802	- 8,5	8 667	5,8
2	522107	Sprzedawca	4 692	- 239	- 5,1	4 453	0,7
3	419101	Technik prac biurowych	3 750	+ 496	+ 13,2	4 246	4,3
4	343101	Technik administracji	2 385	- 321	- 13,5	2 064	3,9
5	931301	Robotnik budowlany	2 101	- 302	-14,4	1 799	1,3
6	913207	Sprzątaczką	1 090	+ 53	+ 4,9	1 143	0,9
7	742204	Stolarz	1 074	- 219	- 20,4	855	0,9
8	743604	Szwaczka	1 080	- 263	- 24,4	817	0,7
9	913204	Pomoc kuchenna	644	+ 134	+ 20,8	778	1,8
10	712102	Murarz	806	- 57	- 7,1	749	0,5
11	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	913	- 168	- 18,4	745	0,8
12	931203	Robotnik drogowy	746	- 18	- 2,4	728	2,9
13	011101	Żołnierz zawodowy	50	+ 653	+ 1 306	703	87,9
14	512201	Kucharz	656	+ 22	+ 3,4	678	0,4
15	413103	Magazynier	748	-171	- 22,9	577	1,3
16	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	775	- 281	- 36,3	494	0,9
17	512302	Kelner	520	- 94	- 18,1	426	0,8
18	515902	Pracownik ochrony mienia i osób	438	- 51	- 11,6	387	2,5
19	722204	Ślusarz	475	- 100	- 21,1	375	0,3
20	341501	Handlowiec	348	+ 11	+ 3,2	359	0,6
21	832101	Kierowca samochodu osobowego	368	- 38	- 10,3	330	0,9
22	343201	Księgowy [samodzielny]	375	- 46	- 12,3	329	1,1
23	723106	Mechanik samochodowy	433	- 124	- 28,6	309	0,8
24	411101	Sekretarka	330	- 29	- 8,8	301	4,5
25	421102	Kasjer handlowy	322	- 24	- 7,5	298	3,5
26	341503	Przedstawiciel handlowy	140	+ 148	+ 105,7	288	1,9
27	513102	Opiekunka dziecięca	254	+ 27	+10,6	281	1,6
28	341201	Agent ubezpieczeniowy	86	+ 160	+ 186,0	246	9,5
29	346102	Opiekun w domu pomocy społecznej	188	+ 33	+ 17,6	221	3,1
30	712901	Konserwator budynków	181	+ 27	+ 14,9	208	3,5
Razem:			35 437	- 1 708	- 4,8	33 729	x
Procent z ogółu ofert pracy:			63,6%	x	x	64,4%	x
Ogółem			55 678	- 3 277	- 5,9	52 401	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Wśród zawodów, dla których było najwięcej ofert pracy, ponad połowę (17) stanowiły zawody deficytowe, w tym: żołnierz zawodowy, agent ubezpieczeniowy; robotnik gospodarczy; sekretarka; technik prac biurowych; technik administracji; kasjer handlowy; konserwator budynków i robotnik drogowy. W pozostałych (13) zawodach, dla których było stosunkowo dużo ofert pracy, występowały zawody nadwyżkowe tym: ślusarz; murarz; szwaczka; sprzedawca; kucharz i mechanik samochodowy. księgowy, stolarz, kierowca samochodu ciężarowego i sprzątaczką to są zawody zrównoważone.

Najwięcej ofert pracy z prezentowanej listy należało do trzech wielkich grup zawodów: pracownicy przy pracach prostych (**6** zawodów); robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (**6**) oraz technicy i inny średni personel (**6**). Nie wystąpiły w tym wykazie zawody z grupy: rolnicy; specjaliści, wyżsi urzędnicy i kierownicy.

W rankingu 30 zawodów, dla których było najwięcej ofert pracy w 2008 roku, aż w 20 zawodach odnotowano, wobec 2007 roku, ich spadek. Najwięcej ofert pracy ubyło w takich zawodach jak: robotnik gospodarczy – o 802 oferty (o 8,5%); technik administracji – o 446 ofert (o 18,7%); robotnik budowlany - o 302 oferty (o 14,4%); kierowca samochodu ciężarowego – o 281 ofert (o 36,3%); szwaczka - o 263 oferty (o 24,4%); stolarz - o 219 ofert (o 20,4%).

Wysoki spadek zapotrzebowania pracodawców wystąpił w 2008 roku w zawodach budowlanych. W przypadku robotników budowlanych - spadek o 302 oferty pracy, tj. o 14,4% i robotników pomocniczych w przemyśle przetwórczym - spadek o 168 ofert, tj. o 18,4% oraz murarzy - spadek o 57 ofert, tj. o 7,1%.

W pozostałych 10 zawodach wystąpił wzrost liczby ofert pracy, największy wśród:

- techników prac biurowych	- o 445 ofert	(o 11,9%);
- agentów ubezpieczeniowych	- o 160 ofert	(o 186,0%);
- przedstawicieli handlowych	- o 148 ofert	(o 105,7%);
- pomocy kuchennej	- o 134 oferty	(o 20,8%);
- sprzątaczek	- o 53 oferty	(o 4,9%);
- opiekunek e domu pomocy społecznej	- o 33 oferty	(o 17,6%).

W populacji osób legitymujących się wykształceniem wyższym najwięcej ofert pracy było dla:

- wychowawców w placówkach oświatowo-wychowawczych – 182 oferty, **wiecej** o 8 wobec 2007 roku;
- specjalistów administracji publicznej – 132 oferty, **mniej** o 131 ofertę, wobec 2007 roku;
- fizjoterapeutów – 127 ofert, **wiecej** o 5 ofert wobec 2007 roku;
- specjalistów ds. marketingu i handlu – 124 oferty, **mniej** o 36 ofert wobec 2007 roku;
- nauczycieli języków obcych – 101 ofert, **mniej** o 62 oferty wobec 2007 roku;
- pielęgniarek – 69 ofert, mniej o 20 ofert wobec 2007 roku;
- informatyków – 50 ofert, wiecej 22 oferty wobec 2007 roku;
- doradców rolniczych – 45 ofert, wiecej o 24 oferty wobec 2007 roku;
- asystentów prawnych – 44 oferty, wiecej o 24 oferty wobec 2007 roku;
- specjalistów ds. kadr – 37 ofert, więcej o 21 ofert wobec 2007 roku.

Z bilansu bezrobotnych wynika, iż w 2008 roku 62 582 osoby podjęło pracę, tj. o 11 175 osób (o 15,2%) mniej niż w 2007 roku. W populacji tej 52 401 osób, tj. ponad cztery piąte (83,7%) dokonało tego za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy – spadek o 3 277 ofert (o 5,9%). Wynika z tego, że 10 181 osób bezrobotnych (16,3%) znalazła pracę z własnej inicjatywy, bądź uzyskała pomoc od innych podmiotów i partnerów rynku pracy. W porównaniu z rokiem 2007 aż o ponad dwie piąte (43,7%), tj. 7 898 osób, zmalała liczba bezrobotnych, którzy uzyskali pracę bez pośrednictwa służb zatrudnienia.

3.2. OFERTY PRACY W UKŁADZIE BRANŻOWYM

Uwzględniając rodzaj prowadzonej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) – **patrz tabela 9** – najwięcej ofert pracy zgłoszono w administracji publicznej – 12 489 ofert (23,8% ogółu), przetwórstwie przemysłowym – 8 738 ofert (16,7%) oraz handlu – 8 350 (15,9%). W tych 3 sektorach liczba ofert pracy stanowiła blisko trzy piąte (56,4%) wszystkich propozycji zatrudnieniowych w 2008 roku na Warmii i Mazurach.

Tabela 9. Oferty pracy według rodzaju prowadzonej działalności w latach 2007 - 2008

Sekcje PKD	Zgłoszone oferty pracy				Wzrost/spadek w 2008 r. w stosunku do 2007r.	
	2007 r.		2008 r.			
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	1 224	2,2	1 095	2,1	- 129	- 10,5
Przetwórstwo przemysłowe	11 060	19,9	8 738	16,7	- 2 322	- 21,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz oraz wodę	191	0,3	201	0,4	+ 10	+ 5,2
Budownictwo	5 139	9,2	4 493	8,6	- 646	- 12,6
Handel hurtowy i detaliczny	8 733	15,7	8 350	15,9	- 383	- 4,4
Hotele i restauracje	1 833	3,3	1 838	3,5	+ 5	+ 0,3
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1 449	2,6	1 334	2,5	- 115	- 7,9
Pośrednictwo finansowe	1 181	2,1	1 259	2,4	+ 78	+ 6,6
Obsługa nieruchomości	3 363	6,0	3 362	6,4	- 1	0,0
Administracja publiczna	12 376	22,2	12 489	23,8	+ 113	+ 0,9
Edukacja	2 418	4,3	2 526	4,8	+ 108	+ 4,5
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	3 493	6,3	3 589	6,8	+ 96	+ 2,7
Działalność usługowa, komunalna, społeczna	3 176	5,7	2 994	5,7	- 182	- 5,7
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	11	0,02	20	0,04	+ 9	+ 81,8
Pozostałe branże	31	0,1	113	0,2	+ 82	+ 264,5
Razem:	55 678	100	52 401	100	- 3277	- 5,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS - 01.

Wzrost ofert pracy odnotowano w ośmiu sekcjach PKD, największy w: administracji publicznej – o 113 ofert (o 0,9%), edukacji – o 108 ofert (o 4,5%), ochronie zdrowia – o 96 ofert (o 2,7%), pośrednictwie finansowym – o 78 ofert (o 6,6%).

W siedmiu sektorach gospodarczych nastąpił spadek liczby ofert pracy. Największy miał miejsce w: przetwórstwie przemysłowym – o 2 322 oferty (o 21,0%), budownictwie – o 646 ofert (o 12,6%), handlu – o 383 oferty (o 4,4%) i usługach – o 182 oferty (o 5,7%).

W 2008 roku w pięciu sekcjach PKD pracodawcy zgłosili więcej ofert pracy niż liczba rejestrujących się w tym czasie bezrobotnych – **patrz tabela 10**.

Tabela 10. Oferty pracy i osoby bezrobotne w 2008r. wg sektorów gospodarczych

Sekcje PKD	Liczba		Luka w zatrudnieniu plus/minus	
	Bezrobotnych	Ofert pracy	liczba	%
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	5 487	1 095	- 4 392	- 80,0
Przetwórstwo przemysłowe	14 706	8 738	- 5 968	- 40,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz oraz wodę	432	201	- 231	- 53,5
Budownictwo	5 548	4 493	- 1 055	- 19,0
Handel hurtowy i detaliczny	10 992	8 350	- 2 642	- 24,0
Hotele i restauracje	2 300	1 838	- 462	- 20,1
Transport, gospodarka magazynowa, łączność	1 866	1 334	- 532	- 28,5
Pośrednictwo finansowe	716	1 259	+ 543	+ 43,1
Obsługa nieruchomości	2 373	3 362	+ 989	+ 29,4
Administracja publiczna	6 582	12 489	+ 5 907	+ 47,3
Edukacja	1 389	2 526	+ 1 137	+ 45,0
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1 974	3 589	+ 1 615	+ 44,9
Działalność usługowa, komunalna, społeczna	4 088	2 994	- 1 094	- 26,8
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	441	20	- 421	- 95,5
Pozostałe branże	28 526	113	- 28 413	- 99,6
Razem:	87 420	52 401	- 35 019	- 40,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS - 01.

W administracji publicznej liczba ofert pracy była o 5 907 większa niż liczba bezrobotnych. Oznacza to, iż luka zatrudnienia w tym segmencie rynku ukształtowała się na poziomie 47,3%.

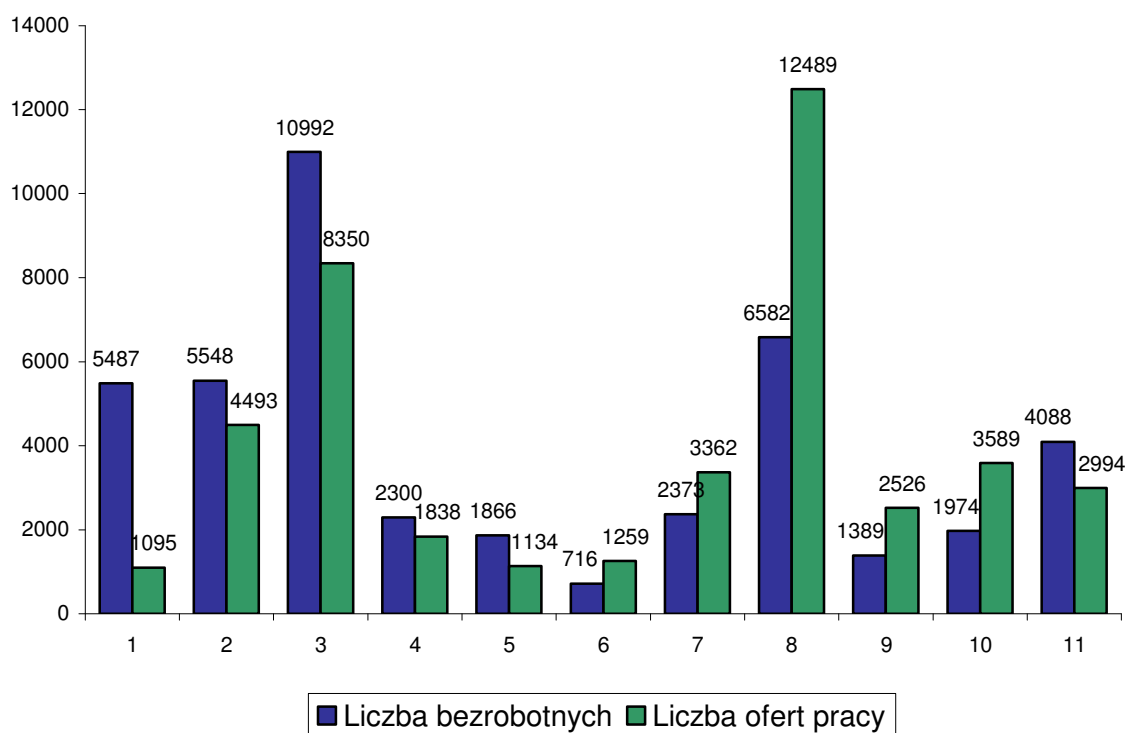
W ochronie zdrowia nadwyżka ofert nad liczbą bezrobotnych wynosiła 1 615 – luka zatrudnienia: 44,9%.

W edukacji nadwyżka ofert nad liczbą bezrobotnych wynosiła 1 137 – luka zatrudnienia: 45,0%.

W obsłudze nieruchomości nadwyżka ofert nad bezrobotnymi wynosiła 989 – luka zatrudnienia: 29,4%.

W pośrednictwie finansowym nadwyżka ofert wynosiła 543 – luka zatrudnienia: 43,1%.

Wykres 5. Oferty pracy i bezrobotni w 2008 r. według sektorów gospodarczych

1 - rolnictwo; 2 - budownictwo; 3 - handel; 4 – hotele i restauracje; 5 - transport i łączność; 6 - pośrednictwo finansowe; 7 -obsługa nieruchomości; 8 -administracja publiczna; 9 -edukacja; 10- ochrona zdrowia; 11-usługi.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS - 01.

W pozostałych sektorach – **patrz wykres 5** - wystąpiła odwrotna sytuacja. Tam liczba rejestrujących się bezrobotnych przewyższała liczbę zgłoszonych ofert pracy. Na przykład w przetwórstwie przemysłowym podaż ofert pracy była mniejsza niż rejestracja bezrobotnych o 5 968 – luka zatrudnienia: 41,0%. W rolnictwie podaż ofert pracy była mniejsza niż rejestracja bezrobotnych o 4 392 – luka zatrudnienia: 80,0%. W handlu podaż ofert pracy była mniejsza niż rejestracja bezrobotnych o 2 642 – luka zatrudnienia: 24,0%. W działalności usługowej podaż ofert pracy była mniejsza niż rejestracja bezrobotnych o 1 094 – luka zatrudnienia: 26,8%. W budownictwie podaż ofert pracy była mniejsza niż rejestracja bezrobotnych o 1 055 – luka zatrudnienia: 19,0%. W transporcie, łączności i gospodarstwie magazynowej podaż ofert pracy była mniejsza o 532 – luka zatrudnienia: 28,5%.

Przedstawione dane stanowią przegląd stanu ofert pracy na rynku województwa warmińsko-mazurskiego. Wśród nich przeważały propozycje zatrudnienia skierowane przede wszystkim do osób z wykształceniem zasadniczym i średnim zawodowym. W rankingu znalazły się zawody proste, niewymagające skomplikowanych umiejętności, czy kwalifikacji. Zjawisko to potwierdza fakt stosunkowo dużego zapotrzebowania na pracę – 1648 ofert - adresowane do bezrobotnych nie mających żadnego zawodu.

4. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE

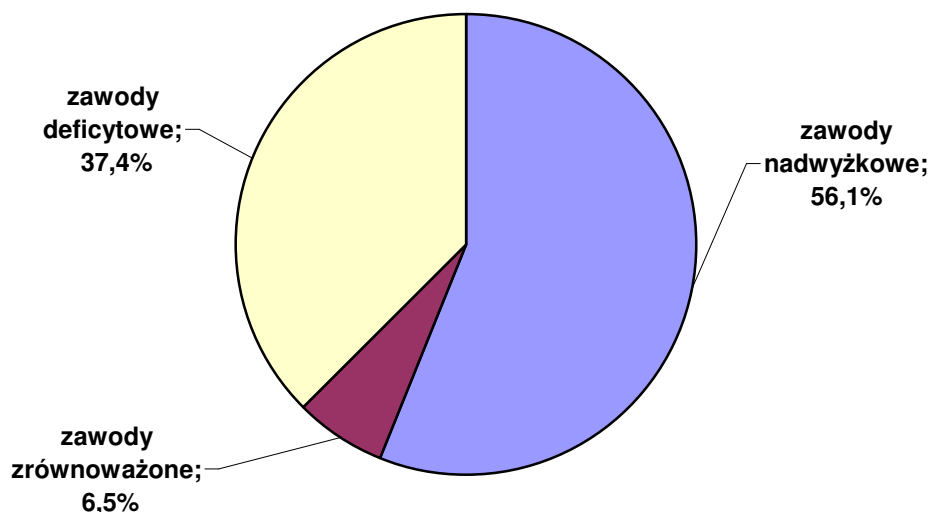
Nierównowaga między popytem a podażą na rynku pracy powoduje występowanie zawodów, na które jest większe lub mniejsze zapotrzebowanie ze strony pracodawców tj.

- **zawodów nadwyżkowych**, na które jest niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie; tzn. występuje przewaga bezrobotnych nad ofertami pracy. Przyjęto, że zawody nadwyżkowe to zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki mniejszym od 0,9.
- **zawodów zrównoważonych**, na które liczba ofert pracy pokrywa się z liczbą bezrobotnych, tzn. wykazują one równowagę na rynku pracy. Przyjęto, że zawody zrównoważone to zawody o wskaźniku większym od 0,9 i mniejszym od 1,1.
- **zawodów deficytowych**, na które jest wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy, tzn. występuje przewaga ofert pracy nad bezrobotnymi. Przyjęto, że zawody deficytowe to zawody o wskaźniku intensywności deficytu większym od 1,1.

W 2008 roku w rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na Warmii i Mazurach odnotowano 1 333 zawodów, w których zgłoszono oferty pracy i zarejestrowali się bezrobotni. W grupie tej było 747 zawodów nadwyżkowych, 499 zawodów deficytowych oraz 87 zawodów zrównoważonych.

Strukturę zawodów nadwyżkowych i deficytowych ilustruje **wykres 6**.

Wykres 6. Struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2008 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPIPS - 01.

4.1. ZAWODY NADWYŻKOWE

Na Warmii i Mazurach w strukturze zawodowej bezrobotnych dominują zawody nadwyżkowe. W zawodach nadwyżkowych w końcu 2008 roku sklasyfikowano 71 308 osób pozostających bez pracy, tj. 81,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Dla tej grupy wskaźnik intensywności nadwyżki w zawodzie wyniósł 0,2212 przy 15 771 ofertach pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy. Oznacza to, że na jedną ofertę pracy przypadało pięciu bezrobotnych.

Posiłkując się wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, wyłoniono **747** zawodów nadwyżkowych o intensywności nadwyżki zawodów od 0,00 do 0,90 – co stanowi blisko trzy piąte (56,0%) **z 1 333 zawodów** występujących w województwie. W tym: **395** zawodów (52,9%) nadwyżkowych było o wskaźniku większym od zera i mniejszym od 0,9 oraz **352** zawodów (47,1%) nadwyżkowych o wskaźniku równym zero i nie przekraczającym zera, gdzie nie zgłoszono żadnej oferty pracy natomiast zarejestrowali się bezrobotni. Są to zawody maksymalnie nadwyżkowe, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi zero. Oznacza to, że napływowi bezrobotnych w danym zawodzie nie towarzyszył napływ ofert pracy.

Z uzyskanych danych – **patrz tabela 11** – wynika, iż zawodem najbardziej nadwyżkowym był rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej – wskaźnik intensywności nadwyżki wyniósł 0,0097 przy 30 ofertach pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy i 3 082 zarejestrowanych bezrobotnych.

Wysokimi wskaźnikami nadwyżki charakteryzowały się również zawody: krawiec, asystent ekonomiczny; technik rolnik; technik mechanik; ekonomista; mechanik maszyn rolniczych; technik budownictwa; pedagog; technik żywienia i gospodarstwa domowego; technik technologii odzieży; hodowca zwierząt; ogrodnik i organizator usług hotelarskich.

W rankingu 30 zawodów o największej intensywności nadwyżki najliczniej reprezentowane były zawody z takich dużych grup jak:

- technicy i inny średni personel ((13 zawodów), tj. ponad dwie piąte (43,3%) ogółu;
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7 zawodów), tj. blisko jedna czwarta (23,3%);
- specjaliści (6 zawodów), tj. jedna piąta (20,0%).

Tabela 11. Ranking 30 zawodów o największym wskaźniku intensywności nadwyżki*

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy w 2008 r.	Bezrobotni w 2008 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu
1	613101	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej	30	3 082	0,0097
2	612990	Hodowca zwierząt	3	279	0,0108
3	321308	Technik technologii żywności - przetwórstwo mięsne	1	88	0,0114
4	321204	Technik hodowca zwierząt	2	173	0,0116
5	724103	Elektromechanik sprzętu AGD	1	86	0,0116
6	321208	Technik rolnik	18	1 312	0,0137
7	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	6	424	0,0142
8	724101	Elektromechanik przyrządów pomiarowych	1	67	0,0149
9	621105	Ogrodnik	4	262	0,0153
10	311913	Technik technologii odzieży	6	363	0,0165
11	241102	Ekonomista	19	882	0,0215
12	232120	Nauczyciel religii	1	46	0,0217
13	714103	Malarz - tapeciarz	2	88	0,0227
14	743202	Dziemięciarz	5	205	0,0244
15	311502	Technik mechanik	26	1 017	0,0256
16	321206	Technik ogrodnik	4	146	0,0274
17	341403	Organizator usług gastronomicznych	3	81	0,0370
18	321205	Technik leśnik	3	80	0,0375
19	244204	Politolog	6	150	0,0400
20	244105	Socjolog	4	89	0,0449
21	723306	Mechanik maszyn rolniczych	30	593	0,0506
22	341902	Asystent ekonomiczny	105	2 018	0,0520
23	743304	Krawiec	152	2 214	0,0687
24	222105	Inżynier rolnictwa	7	99	0,0707
25	311204	Technik budownictwa	40	522	0,0766
26	723301	Mechanik maszyn budowlanych	6	78	0,0769
27	631101	Drwal	16	207	0,0773
28	244104	Pedagog	39	460	0,0848
29	311209	Technik ochrony środowiska	8	94	0,0851
30	341404	Organizator usług hotelarskich	21	235	0,0894
Suma			593	15 440	X
Procent z ogółu ofert pracy/bezrobotnych			1,1%	17,7%	X
Razem bezrobotni /oferty pracy			52 401	87 420	x

* **Uwaga:** Lista nie obejmuje zawodów maksymalnie nadwyżkowych, tj. zawodów, dla których nie zgłoszono żadnej oferty pracy, natomiast zarejestrowali się bezrobotni

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

W 2008 roku udział zawodów nadwyżkowych, w stosunku do 2007 roku, w którym to okresie stanowiły one blisko dwie trzecie (68,6%) ogółu, zmalał o 12,6 pkt. proc..

Okazało się, że nadwyżka podaży siły roboczej dotyka zawody o różnym poziomie wykształcenia. W zaprezentowanym rankingu zawodów nadwyżkowych znalazły się zarówno zawody:

- a)** wymagające przygotowania zasadniczego zawodowego jak: rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, elektromechanik sprzętu AGD, elektromechanik przyrządów pomiarowych, malarz, tapicer, dziewiarz, mechanik maszyn rolniczych, krawiec, mechanik maszyn i urządzeń budowlanych;
- b)** wymagające wykształcenia średniego zawodowego np. technik technologii żywności, technik hodowca zwierząt, technik rolnik, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik technologii odzieży, technik mechanik, technik ogrodnik, organizator usług gastronomicznych, technik leśnik, asystent ekonomiczny, technik budownictwa, technik ochrony środowiska, organizator usług hotelarskich;
- c)** wymagające wykształcenia wyższego takie jak: nauczyciel religii, politolog, socjolog, ekonomista, inżynier rolnictwa, pedagog.

4.2. ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE

Przez zawód zrównoważony należy rozumieć zawód, w którym występuje równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy dotyczących tego zawodu.

W grupie zawodów zrównoważonych w końcu 2008 roku było 6 675 osób pozostających bez pracy, tj. 7,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Dla tej grupy wskaźnik intensywności równowagi w zawodzie wyniósł 0,9152 przy 6 109 ofertach pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy. Oznacza to, że na jedną ofertę pracy przypadł jeden bezrobotny.

Posiłkując się wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, wyłoniono **87** zawodów zrównoważonych, co stanowi **6,5% z 1 333** zawodów występujących na Warmii i Mazurach. Są to te zawody, w których relacje napływu ofert pracy do napływu bezrobotnych pokrywają się i mają charakter zrównoważony.

W oparciu o załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 sporządzono tablicę obejmującą wszystkie zawody (kod 6–cio cyfrowy). Na tej podstawie opracowano ranking 30 zawodów zrównoważonych, co prezentuje **tabela 12**. Usystematyzowano w niej elementarne grupy zawodów według średniej zrównoważonej podaży siły roboczej, przy założeniu, że wskaźnik intensywności zrównoważenia mieścił się w przedziale **od 0,90 do 1,1**, co oznacza, iż w zawodach tych występowała względna równowaga między bezrobotnymi a ofertami pracy.

Z uzyskanych danych wynika, iż zdecydowanie najliczniejszym zrównoważonym zawodem był **zawód stolarza** – wskaźnik intensywności równowagi wyniósł 0,9217 przy 989 ofertach pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy i 1 073 zarejestrowanych bezrobotnych.

Wysokimi wskaźnikami równowagi charakteryzowały się również zawody: kierowca samochodu ciężarowego i osobowego, księgowy(samodzielny), meliorant, barman, kosmetyczka, monter podzespołów elektronicznych, zbrojarz, lakiernik samochodowy, frezer, masarz.

W rankingu 30 zawodów o największej intensywności równowagi najliczniej reprezentowane były zawody z takich dużych grup jak:

- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (9 zawodów), tj. jedna trzecia (30,0%) ogółu;
- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (6 zawodów), tj. jedna piąta (20,0%);
- pracownicy usług osobistych (4 zawody), tj. 13,3%.

W 2008 roku udział zawodów zrównoważonych, w stosunku do 2007 roku, w którym to okresie stanowiły one 5,2% ogółu, zwiększył się o 1,3% pkt. proc.

Tabela 12. Ranking 30 zawodów zrównoważonych o największej liczbie równowagi

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy w 2008 r.	Bezrobotni w 2008 r.	Wskaźnik intensywności równowagi zawodu
1	742204	Stolarz	989	1 073	0,9217
2	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	494	537	0,9199
3	832101	Kierowca samochodu osobowego	330	351	0,9402
4	343201	Księgowy [samodzielny]	329	300	1,0967
5	712501	Meliorant	177	192	0,9219
6	512301	Bufetowy [barman]	142	145	0,9793
7	514103	Kosmetyczka	103	93	1,1075
8	828303	Monter podzespołów elektronicznych	92	94	0,9787
9	712204	Zbrojarz	60	55	1,0909
10	714201	Lakiernik samochodowy	57	55	1,0364
11	722301	Frezer	52	51	1,0196
12	741190	Masarz	45	50	0,9000
13	816204	Palacz kotłów c.o. gazowych	41	43	0,9535
14	214203	Inżynier budownictwa	38	40	0,9500
15	421301	Asystent usług pocztowych	27	28	0,9643
16	419103	Pracownik do spraw osobowych	25	26	0,9615
17	214890	Inżynier geodeta	21	21	1,0000
18	322601	Technik farmaceutyczny	16	17	0,9412
19	913205	Pomoc laboratoryjna	15	14	1,0714
20	825302	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru	13	12	1,0833
21	514104	Manikurzystka	13	12	1,0833
22	821103	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	12	11	1,0909
23	725202	Monter sieci telekomunikacyjnych	12	11	1,0909
24	724104	Elektromechanik urządzeń chłodniczych	12	11	1,0909
25	214208	Inżynier inżynierii środowiska - instalacje sanitarne	10	11	0,9091
26	731306	Złotnik - jubiler	9	10	0,9000
27	421202	Kasjer walutowy	9	10	0,9000
28	515101	Strażak	10	9	1,1111
29	322704	Technik elektroradiolog	8	7	1,1429
30	322902	Instruktor terapii uzależnień	7	7	1,0000
Suma			3 034	3 164	X
Procent z ogółu ofert pracy/ bezrobotnych			5,8%	3,6%	X
Razem bezrobotni /oferty pracy			52 401	87 420	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

4.3. ZAWODY DEFICYTOWE

W grupie zawodów deficytowych w koniocu 2008 roku było 9 437 osób pozostających bez pracy, tj. jedna dziesiąta (10,8%) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Dla tej grupy wskaźnik intensywności deficytu w zawodzie wyniósł 3,2342 przy 30 521 ofertach pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy. Oznacza to, że na trzy oferty pracy przypadał jeden bezrobotny.

W 2008 roku udział zawodów deficytowych, w stosunku do 2007 roku, w którym to okresie stanowiły one ponad jedną czwartą (26,1%) ogółu, zwiększył się o 11,3% pkt. proc.

Posiłkując się wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, wyłoniło 499 zawodów deficytowych, co stanowi blisko dwie piąte (37,4%) z 1 333 zawodów występujących na Warmii i Mazurach. W tej grupie zawodów iloraz napływu ofert pracy do napływu bezrobotnych wyraża się wskaźnikiem większym niż 1,1.

Poprzez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie..

W oparciu o załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 sporządzono tablicę obejmującą wszystkie zawody (kod 6–cio cyfrowy). Na tej podstawie opracowano ranking 30 zawodów deficytowych o najwyższym poziomie i wskaźniku deficytu – **patrz tabela 13**. Usystematyzowano w niej elementarne grupy zawodów według średniego deficytu popytu na pracę, przy założeniu, że wskaźnik intensywności deficytu przekraczał 1,1 co oznacza, iż w zawodach tych występowała największa przewaga ofert pracy nad bezrobotnymi. Im większy wskaźnik intensywności deficytu zawodów, tym maksymalne możliwości uzyskania pracy przez bezrobotnego.

Zawodem najbardziej deficytowym – **patrz tabela 13** - był żołnierz zawodowy – wskaźnik intensywności deficytu wyniósł 87,0000. W zawodzie tym w 2008 roku zgłoszono 704 oferty pracy, a zarejestrowało się tylko 8 bezrobotnych. Oznacza to, że na 87 ofert pracy przypadł jeden bezrobotny.

Wojsko w okresie kilku najbliższych lat ma uzupełnić stanowiska w armii zawodowej do około 120 tys. osób stąd planuje zatrudnienie kilkunastu tysięcy ochotników do korpusu szeregowych zawodowych.

Wysokimi wskaźnikami intensywności deficytu charakteryzowały się również takie zawody jak: robotnik gospodarczy; technik prac biurowych; technik administracji; sekretarka; kasjer handlowy; agent ubezpieczeniowy; wychowawca w placówkach oświatowo - wychowawczych. Wszystkie te zawody miały charakter wysokiego poziomu deficytu także w latach 2007 - 2005. Są to więc zawody deficytowe, które przyjmują charakter trwałe.

Tabela 13. Ranking 30 zawodów deficytowych o najwyższym poziomie deficytu

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy w 2008r.	Bezrobotni w 2008 r.	Poziom deficytu	
					Liczba	Wskaźnik
1	011101	Żołnierz zawodowy	704	8	696	87,00
2	414104	Kurier	58	1	57	58,00
3	621103	Ogrodnik - uprawa grzybów jadalnych	52	1	51	52,00
4	341102	Doradca inwestycyjny	143	4	139	35,75
5	341504	Telemarketer	70	2	68	35,00
6	331102	Instruktor nauki jazdy	42	2	40	21,00
7	222101	Doradca rolniczy	45	3	42	15,00
8	421403	Windykator	44	4	40	11,00
9	241302	Doradca personalny	21	2	19	10,50
10	828304	Monter sprzętu RTV	83	8	75	10,38
11	341201	Agent ubezpieczeniowy	246	26	220	9,46
12	348202	Bibliotekarz	160	19	141	8,42
13	931205	Robotnik torowy	180	24	156	7,50
14	234104	Nauczyciel upośledzonych umysłowo-oligofrenopedagog	28	4	24	7,00
15	347601	Animator kultury	82	12	70	6,83
16	832301	Kierowca ciągnika siodłowego	60	9	51	6,67
17	914103	Robotnik gospodarczy	8 667	1 496	7 171	5,79
18	915105	Goniec	63	11	52	5,73
19	346103	Opiekunka środowiskowa	153	27	126	5,67
20	241307	Specjalista do spraw kadr	37	7	30	5,29
21	242901	Asystent prawny	44	9	35	4,89
22	232117	Nauczyciel przedmiotów zawodowych/technicznych	44	7	37	4,71
23	411101	Sekretarka	301	67	234	4,49
24	419101	Technik prac biurowych	4 246	993	3 253	4,28
25	343101	Technik administracji	2 064	521	1 543	3,96
26	827101	Operator urządzeń przetwórstwa drobiu	152	41	111	3,71
27	341901	Asystent bankowości	81	22	59	3,68
28	421102	Kasjer handlowy	298	84	214	3,55
29	235908	Wychowawca w placówkach oświatowo- wychowawczych	182	52	130	3,50
30	244401	Psycholog	38	11	27	3,45
Suma			18 263	3 454	X	X
Procent z ogółu ofert pracy/bezrobotnych			34,9	4,0	X	X
Razem bezrobotni /oferty pracy			52 401	87 420	X	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

W rankingu 30 zawodów o największym poziomie deficytu najliczniej reprezentowane grupy wielkie to: technicy i inny średni personel (9 zawodów), grupa specjalści (8 zawodów) oraz grupa pracowników biurowych (5 zawodów).

Na liście elementarnych zawodów deficytowych znalazły się przede wszystkim zawody:

- a).** zawody wymagające wykształcenia średniego zawodowego jak: technik prac biurowych, technik administracji, sekretarka, doradca inwestycyjny, telemarketer, instruktor nauki jazdy, agent ubezpieczeniowy, animator kultury, asystent bankowości;
- b).** wymagające wykształcenia wyższego takie jak: doradca rolniczy, doradca personalny, nauczyciel upośledzonych umysłowo, specjalista do spraw kadr, asystent prawny, nauczyciel przedmiotów zawodowych/technicznych, wychowawca w placówkach oświatowo – wychowawczych, psycholog.
- c).** wymagające prostych umiejętności jak: robotnik torowy, robotnik gospodarczy, goniec, robotnik budowlany, robotnik drogowy;
- d).** zawody wymagające przygotowania fachowego jak: monter sprzętu RTV, kierowca ciągnika siodłowego, operator urządzeń przetwórstwa drobiu. operator urządzeń do obróbki

Taki stan rzeczy może wynikać ze specyfiki ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców do urzędów pracy. Przedsiębiorcy zgłaszają oferty pracy przede wszystkim na wspomniane już zawody. W urzędach pracy, z roku na rok, przybywa ofert pracy dla specjalistów z wykształceniem wyższym z uwagi na to, że tacy właśnie specjaliści równie często pojawiają się w rejestrach bezrobotnych.

PODSUMOWANIE

W województwie warmińsko-mazurskim w ubiegłym roku kontynuowane były tendencje dynamicznego spadku bezrobocia. W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 87 420 bezrobotnych, tj. o 11 575 osób (o 11,7%) mniej niż w poprzednim czasookresie. Stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 16,8% wobec 19,0% na koniec 2007 roku i była mniejsza o 2,2 pkt. proc.. Na powyższe tendencje miały wpływ między innymi zmniejszenie liczby rejestrujących się bezrobotnych oraz zwiększająca się ich mobilność w kierunku znalezienia pracy z własnej inicjatywy, bądź uzyskania pomocy od innych podmiotów i partnerów rynku pracy.

Wyniki byłyby lepsze, gdyby nie wystąpiły od września 2008 r. pierwsze symptomy kryzysu gospodarczego.

Dla co szóstego (16,8%) bezrobotnego ostatnim miejscem pracy był sektor przetwórstwa przemysłowego, natomiast ponad jedna dziesiąta (12,6%) pracowała w handlu hurtowym i detalicznym. Najmniej zarejestrowanych bezrobotnych pracowało poprzednio w branży wytwarzającej i zaopatrującej w energię elektryczną, gaz oraz wodę (0,5%), w edukacji (1,6%) i ochronie zdrowia (2,3%).

Wśród ogółu bezrobotnych blisko cztery piąte (76,7%) z nich posiadała wyuczony zawód, natomiast pozostali bezrobotni (23,3%) byli bez zawodu. W stosunku do 2007 roku liczba osób posiadających kwalifikacje zawodowe uległa zmniejszeniu o ponad jedną dziesiątą (12,6%), czyli o 9 708 osób, a osób bez zawodu zmalała o 8,4%. Zatem udział osób posiadających zawód wśród ogółu bezrobotnych w 2008 roku, zmniejszył się o 0,8 pkt. proc. (z 77,5% do 76,7%) a udział osób bez zawodu zwiększył się o 0,8 pkt. proc. (z 22,5% do 23,3%).

W populacji warmińsko-mazurskich bezrobotnych ciągle przeważają kobiety. Stanowią one ponad połowę (56,9%) ogółu. W 2007 roku było ich więcej, bo blisko trzy piąte (59,0%) wszystkich. Spadek o 2,1 pkt. proc. Mają one też większy udział w grupie osób bez zawodu. Stąd częściej są narażone na długotrwałe bezrobocie. Należy zwrócić uwagę, że zawody, w których zarejestrowało się najwięcej bezrobotnych to zawody wykonywane przede wszystkim przez kobiety. Zalicza się do nich między innymi takie profesje jak: sprzedawca; krawiec; asystent ekonomiczny; kucharz; sprzątaczką; szwaczka; technik prac biurowych; ekonomista; technik administracji; pedagog.

Obserwując sytuację na warmińsko-mazurskim rynku pracy można stwierdzić, iż od trzech lat bezrobocie dotyka w przeważającej większości robotników przemysłowych i rzemieślników; ludzi bez zawodu, pracowników usług osobistych i sprzedawców oraz techników i innego średniego personelu.

Największy udział w liczbie bezrobotnych mają takie powiaty jak: Ostróda (7,8%); Bartoszyce (7,8%); Elk (7,0%); Olsztyn Ziemski (6,2%); Elbląg Grodzki (5,8%). Bezrobotni w wymienionych pięciu powiatach stanowią ponad jedną trzecią (34,6%) wojewódzkiej populacji w 2008 roku.

Zmalała, o 1,5 pkt. proc., liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Z 51,4% w 2007r. do 50,4% w 2008 r. Jednak nadal populacja ta stanowi ponad połowę ogółu bezrobotnych.

W 2008 roku pracodawcy zgłosili 52 401 nowych ofert pracy, tj. o 5,9% mniej niż w poprzednim czasookresie. Spadek ofert pracy wobec 2007 roku był spowodowany trudną sytuacją ekonomiczną regionu, konsekwencją czego zmalało zapotrzebowanie na pracowników zwłaszcza w powiatach Olsztyn Grodzki, Elbląg Grodzki, Iława, Bartoszyce i Olsztyn Ziemski.

W układzie sektorowym, najwięcej ofert pracy zgłoszono w administracji publicznej (23,8%), przetwórstwie przemysłowym (16,7%) oraz handlu hurtowym i detalicznym (15,9%). W tych trzech branżach liczba ofert pracy stanowiła blisko trzy piąte (56,4%) wszystkich propozycji zatrudnieniowych.

W badanym okresie oferty pracy skierowane były przede wszystkim do takich wielkich grup zawodów jak: pracownicy przy pracach prostych (30,0% wszystkich), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (16,2%), pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (14,3%) oraz pracownicy biurowi (12,1%). W sumie dla tych czterech grup zawodów było 38 099 ofert pracy, co stanowiło ponad dwie trzecie (72,7%) ogółu propozycji zatrudnieniowych w województwie.

Zgodnie z rozkładem ofert pracy według elementarnych zawodów największa ich liczba przypadła dla: robotników gospodarczych (16,5% ogółu), sprzedawców (8,5%), techników prac biurowych (8,1%), techników administracji (3,7%) i robotników budowlanych (3,4%).

Zgłoszone oferty pracy wystarczyłyby tylko dla około połowy bezrobotnych. Oznacza to, że na poziomie wojewódzkim mamy do czynienia z nadwyżką siły roboczej. Z drugiej strony sytuacja jest bardziej zróżnicowana zarówno w poszczególnych powiatach, jak również w przypadku analizy według zawodów i sekcji PKD. Wiadomo też, że informacje dotyczące wolnych miejsc pracy, które zgłaszane są do służb zatrudnienia nie stanowią wszystkich ofert pracy, jakie pojawiły się na wojewódzkim rynku. Brak jest jednak szacunków, jakiej części ofert pracy to dotyczy. Stąd przedstawiona analiza oparta jest na ograniczonym zakresie danych i obejmuje wyłącznie informacje posiadane przez powiatowe urzędy pracy.

Dane z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2008 rok wskazują, iż w grupie zawodów nadwyżkowych, w których występuje przewaga osób poszukujących pracy (71 308) nad zgłoszonymi ofertami pracy (15 771) wyłoniono **747** zawodów, co stanowi **56,0%** z **1 333** zawodów występujących na Warmii i Mazurach. Grupa ta liczyła 71 308 bezrobotnych (81,6% ogółu), dla których było 15 771 ofert pracy (30,1% wszystkich propozycji zatrudnieniowych).) W grupie tej najliczniej reprezentowane były takie zawody jak: rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, krawiec, asystent ekonomiczny, technik rolnik, technik mechanik, ekonomista, mechanik maszyn rolniczych, technik budownictwa, pedagog, technik żywienia i gospodarstwa domowego oraz technik technologii odzieży.

W grupie zawodów zrównoważonych, w których występuje równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy dotyczących tego zawodu, wyłoniono **87** zawodów, co stanowi **6,5%** z **1 333** zawodów występujących na Warmii i Mazurach. Grupa ta liczyła 6 675 bezrobotnych (7,6% ogółu), dla których było 6 109 ofert pracy (11,7% wszystkich propozycji zatrudnieniowych).

Przewagę ofert pracy nad bezrobotnymi odnotowano w **499** zawodach, co stanowi **37,4%** z **1 333** zawodów występujących na Warmii i Mazurach. W populacji tej było 30 521 ofert pracy, oznacza to, że na trzy propozycje zatrudnieniowe przypadał jeden bezrobotny. W większości powiatów na liście zawodów deficytowych najliczniej występowały takie zawody jak:: robotnik gospodarczy, technik prac biurowych, technik administracji, żołnierz zawodowy, sekretarka, kasjer handlowy, agent ubezpieczeniowy, nauczyciel przedszkola, wychowawca w placówkach oświatowo-wychowawczych, fizjoterapeuta, nauczyciel języka obcego, informatyk, robotnik torowy.

Pracodawcy nadal zgłaszają zapotrzebowanie m.in. na operatorów urządzeń przetwórstwa drobiu, operatorów maszyn do produkcji wyrobów z drewna, kierowców autobusów, operatorów maszyn i urządzeń budowlanych, operatorów koparek i zwalówek oraz kierowców ciągników siodłowych.

Wszystkie te zawody miały charakter wysokiego poziomu deficytu także w latach 2007 – 2006. Są to więc zawody deficytowe, które przyjmują charakter trwały. W odniesieniu do tych lat zmniejsza się liczba zawodów nadwyżkowych, w których występuje przewaga siły roboczej, a wzrasta liczba zawodów deficytowych i zrównoważonych.

Jednakże z meldunków służb zatrudnienia wynika, że na wszystkich lokalnych rynkach pracy sytuacja pozostaje wciąż trudna gdyż nadal utrzymuje się zdecydowana przewaga zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi i zrównoważonymi.

Rok 2009 będzie rokiem, w którym województwo warmińsko – mazurskie, podobnie jak i pozostałe województwa, odczuje skutki kryzysu gospodarczego.

Sposobem na zahamowanie narastających w 2009 roku niekorzystnych trendów mogą okazać się inwestycje infrastrukturalne, w tym budowanie dróg, modernizacja linii kolejowych, lotniska, itp. Współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Sensowne zainwestowanie tych środków mogłoby pomóc koniunkturze gospodarczej i powstrzymać wzrost bezrobocia.

Impet kryzysu osłabi demografia – odchodzące na emeryturę roczniki wyżu demograficznego urodzone w latach 1945 – 1955 oraz wchodzenie na rynek pracy osób z niżu. Ludność województwa będzie malała. Szacuje się, iż w 2030 roku, co czwarty mieszkaniec Warmii i Mazur będzie emerytem/rencistą – dziś jest nim co ósmy mieszkaniec naszego regionu. Stąd obsługa ludzi starszych to zawody przyszłości. Ludzie starsi będą zdolni na obsługę medyczną, rehabilitacyjną, edukacyjną, psychologiczną, turystyczną. Muszą się pojawić nowe profesje związane z emerytami i rencistami.

Niepokojący jest fakt, że stale powiększa się dysproporcja pomiędzy studiującymi kierunki techniczne i humanistyczne. Tymczasem pracodawcy podkreślają, że rynek przesycony jest już humanistami. Z prognoz wynika, iż najbardziej poszukiwani będą m.in. inżynierowie specjaliści.

W warunkach trudnej sytuacji gospodarczej należy sprostać pogłębianiu się dysproporcji pomiędzy popytem a podażą rynku pracy. Stąd istnieje potrzeba:

- aktywnego pozyskiwania ofert pracy przez służby zatrudnienia,
- elastycznego reagowania na pojawiające się nowe oczekiwania pracodawców,
- kształcenia i przekwalifikowania pod przyszłe zapotrzebowanie rynku pracy,
- zwiększenia mobilności zawodowo – przestrzennej,
- pobudzania bezrobotnych do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Przedstawiona przyczynkowa analiza kształtowania się popytu i podaży na pracę według zawodów, wskazuje na znaczenie tego typu informacji m.in. dla mobilności zasobów pracy, rozwoju pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego oraz planowania kierunków szkoleń bezrobotnych zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez pracodawców. Ma to istotny wpływ na poprawę mechanizmu funkcjonowania lokalnych rynków pracy i stanowi największe wyzwanie dla ich podmiotów i partnerów.

Opracował:
dr Alfred Czesła
socjolog
Wojewódzki Urząd Pracy
w Olsztynie

Akceptował:
mgr Zdzisław Szczepkowski
Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy
w Olsztynie

ANEKS STATYSTYCZNY

**ZAWODY NADWYŻKOWE NA WARMII I MAZURACH
O NAJWYŻSZYM POZIOMIE NADWYŻKI
W 2008 ROKU**

Tabela 1. Lista 100 zawodów o najwyższym poziomie nadwyżki w 2008 roku

Lp.	Kod	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych	Liczba ofert pracy	Wskaźnik nadwyżki zawodu
1	613101	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej	3 082	30	0,0097
2	743304	Krawiec	2214	152	0,0687
3	341902	Asystent ekonomiczny	2018	105	0,0520
4	321208	Technik rolnik	1312	18	0,0137
5	311502	Technik mechanik	1 017	26	0,0256
6	241102	Ekonomista	882	43	0,0488
7	723105	Mechanik samochodów osobowych	736	127	0,1726
8	833104	Kierowca ciągnika rolniczego	604	69	0,1142
9	723306	Mechanik maszyn rolniczych	593	30	0,0506
10	741201	Cukiernik	568	96	0,1690
11	722304	Tokarz	548	97	0,1770
12	311204	Technik budownictwa	522	40	0,0766
13	247901	Specjalista administracji publicznej	481	144	0,2994
14	244104	Pedagog	460	39	0,0848
15	714101	Malarz budowlany	434	134	0,3088
16	915202	Dozorca	434	118	0,2719
17	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	424	6	0,0142
18	713604	Monter instalacji wodno-kanalizacyjnych	403	107	0,2655
19	512202	Kucharz małej gastronomii	372	75	0,2016
20	311913	Technik technologii odzieży	363	6	0,0165
21	312102	Technik informatyk	331	93	0,2810
22	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	299	48	0,1605
23	612990	Hodowca zwierząt	279	3	0,0108
24	916201	Robotnik placowy	278	81	0,2914
25	724201	Elektromonter [elektryk] zakładowy	270	80	0,2963
26	621105	Ogrodnik	262	4	0,0153
27	742190	Robotnik przygotowujący drewno	258	113	0,4380
28	241912	Specjalista ds marketingu i handlu	244	124	0,5082
29	341404	Organizator usług hotelarskich	235	21	0,0894
30	712302	Stolarz budowlany	234	49	0,2094
31	741104	Rzeźnik wędliniarz	233	83	0,3562
32	913206	Salowa	229	34	0,1485
33	311911	Technik technologii drewna	219	31	0,1416
34	631101	Drwal	207	16	0,0773
35	913202	Palacz pieców zwykłych	200	70	0,3500
36	744202	Kaletnik	189	55	0,2910

37	743202	Dziemiarcz	185	1	0,0054
38	321204	Technik hodowca zwierząt	173	2	0,0116
39	311401	Technik elektronik	170	28	0,1647
40	311302	Technik elektryk	155	39	0,2516
41	244204	Politolog	150	6	0,0400
42	321206	Technik ogrodnik	146	4	0,0274
43	311503	Technik mechanizacji rolnictwa	145	0	0,0000
44	723104	Mechanik samochodów ciężarowych	142	30	0,2113
45	224101	Pielęgniarka	137	69	0,5036
46	611103	Rolnik upraw mieszanych	137	0	0,0000
47	712201	Betoniarz	129	39	0,3023
48	341903	Organizator agrobiznesu	127	0	0,0000
49	241915	Specjalista ds organizacji usług gastronomiczno-hotelarskich	122	16	0,1311
50	721303	Blacharz samochodowy	118	51	0,4322
51	341401	Organizator obsługi turystycznej	117	17	0,1453
52	827504	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	117	0	0,0000
53	711101	Górník eksploatacji podziemnej	105	0	0,0000
54	743101	Przędzacz	101	0	0,0000
55	222105	Inżynier rolnictwa	99	7	0,0707
56	816206	Palacz kotłóv parowych	94	20	0,2128
57	311209	Technik ochrony środowiska	94	8	0,0851
58	933102	Ładowacz	91	32	0,3516
59	233108	Nauczyciel nauczania początkowego	90	43	0,4778
60	244105	Socjolog	89	4	0,0449
61	714103	Malarz - tapeciarcz	88	2	0,0227
62	321308	Technik technologii żywności - przetwórstwo mięsne	88	1	0,0114
63	724103	Elektromechanik sprzętu AGD	86	1	0,0116
64	513302	Siostra PCK	84	0	0,0000
65	341403	Organizator usług gastronomicznych	81	3	0,0370
66	321205	Technik leśnik	80	3	0,0375
67	913101	Pomoc domowa	79	4	0,0506
68	723301	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych	78	6	0,0769
69	721102	Formierz odlewnik	73	31	0,4247
70	213903	Specjalista zastosowań informatyki	72	26	0,3611
71	921102	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	70	14	0,2000
72	422301	Telefonistka	70	7	0,1000
73	232123	Nauczyciel wychowania fizycznego	68	17	0,2500

74	724101	Elektromechanik przyrządów pomiarowych	67	1	0,0149
75	222107	Inżynier zootechniki	64	10	0,1563
76	724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	62	28	0,4516
77	232109	Nauczyciel języka polskiego	60	20	0,3333
78	513203	Sanitariusz szpitalny	59	11	0,1864
79	414101	Listonosz	58	21	0,3621
80	313104	Fotograf	58	10	0,1724
81	725201	Telemonter	56	9	0,1607
82	222202	Inżynier technologii żywności	55	17	0,3091
83	833204	Operator sprzętu do robót ziemnych	54	18	0,3333
84	742205	Stolarz galanterii drzewnej	54	16	0,2963
85	242904	Prawnik legislator	54	12	0,2222
86	232106	Nauczyciel historii	54	9	0,1667
87	247902	Specjalista ds. integracji europejskiej	54	0	0,0000
88	513103	Opiekunka dziecięca domowa	52	0	0,0000
89	311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji	52	0	0,0000
90	828401	Konfeksjoner wyrobów gumowych	51	0	0,0000
91	721390	Blacharz	50	0	0,0000
92	311918	Technik włókiennik	50	0	0,0000
93	232120	Nauczyciel religii	46	1	0,0217
94	632201	Rybak śródlądowy	46	0	0,0000
95	244302	Filolog - filologia obcojęzyczna	46	0	0,0000
96	744304	Obuwnik przemysłowy	45	0	0,0000
97	222108	Specjalista ochrony środowiska	43	10	0,2326
98	221102	Biolog	40	29	0,7250
99	721403	Monter konstrukcji stalowych	40	25	0,6250
100	347102	Plastyk	38	11	0,2895

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

**ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE
NA WARMII I MAZURACH
O NAJWYŻSZYM POZIOMIE RÓWNOWAGI
W 2008 ROKU**

Tabela 2. Lista 80 zawodów o najwyższym poziomie równowagi w 2008 roku

Lp.	Kod	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych	Liczba ofert pracy	Wskaźnik nadwyżki zawodu
1	742204	Stolarz	1 073	989	0,9217
2	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	537	494	0,9199
3	832101	Kierowca samochodu osobowego	351	330	0,9402
4	343201	Księgowy [samodzielny]	300	329	1,0967
5	712501	Meliorant	192	177	0,9219
6	512301	Bufetowy [barman]	145	142	0,9793
7	828303	Monter zespołów elektronicznych	94	92	0,9787
8	514103	Kosmetyczka	93	103	1,1075
9	712204	Zbrojarz	55	60	1,0909
10	714201	Lakiernik samochodowy	55	57	1,0364
11	722301	Frezer	51	52	1,0196
12	741190	Masarz	50	45	0,9000
13	816205	Palacz kotłów c.o. wodnych	44	49	1,1136
14	816204	Palacz kotłów c.o. gazowych	43	41	0,9535
15	214203	Inżynier budownictwa	40	38	0,9500
16	932106	Sortowacz	33	39	1,1818
17	421301	Asystent usług pocztowych	28	27	0,9643
18	419103	Pracownik ds. osobowych	26	25	0,9615
19	131901	Kierownik małego przedsiębiorstwa	25	28	1,1200
20	214890	Inżynier geodeta /kartograf	21	21	1,0000
21	322601	Technik farmaceutyczny	17	16	0,9412
22	814103	Operator pras w produkcji drzewnej	14	16	1,1429
23	913205	Pomoc laboratoryjna	14	15	1,0714
24	825302	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru	12	13	1,0833
25	514104	Manikurzystka	12	13	1,0833
26	232111	Nauczyciel muzyki	11	13	1,1818
27	821103	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	11	12	1,0909
28	725202	Monter sieci telekomunikacyjnych	11	12	1,0909
29	724104	Elektromechanik urządzeń chłodniczych	11	12	1,0909
30	214208	Inżynier /instalacje sanitarne	11	10	0,9091
31	731306	Złotnik - jubiler	10	9	0,9000
32	421202	Kasjer walutowy	10	9	0,9000
33	827890	Operator maszyn i urządzeń do produkcji napojów	8	8	1,0000
34	243102	Muzealnik	8	8	1,0000
35	514110	Fryzjer męski	7	8	1,1429
36	833314	Operator żurawia wieżowego	6	7	1,1667
37	347105	Dekorator wnętrz	6	7	1,1667
38	821206	Operator urządzeń wytwórczych mieszanek betonowych	4	4	1,0000
39	812402	Operator maszyn do produkcji drutów	4	4	1,0000
40	347502	Instruktor dyscypliny sportu	4	4	1,0000
41	322902	Instruktor terapii uzależnień	7	7	1,0000
42	244103	Kulturoznawca	4	4	1,0000
43	233113	Nauczyciel wychowania fizycznego	4	4	1,0000

44	214804	Inżynier geodeta	4	4	1,0000
45	123101	Kierownik działu finansowego	4	4	1,0000
46	921104	Pomocniczy robotnik szklarniowy	3	3	1,0000
47	828790	Monter wyrobów złożonych	3	3	1,0000
48	828490	Monter wyrobów z metalu	3	3	1,0000
49	821203	Operator automatów ceglarskich	3	3	1,0000
50	241304	Specjalista ds rekrutacji pracowników	3	3	1,0000
51	214505	Inżynier mechanik - środki transportu	3	3	1,0000
52	121101	Dyrektor generalny	3	3	1,0000
53	913301	Maglarz	2	2	1,0000
54	815104	Operator urządzeń rozdrabniających	2	2	1,0000
55	742206	Stolarz mebli artystycznych	2	2	1,0000
56	713790	Monter sieci komunalnych	2	2	1,0000
57	514402	Biomasażysta	2	2	1,0000
58	313204	Operator urządzeń radiokomunikacyjnych	2	2	1,0000
59	313201	Kinooperator	2	2	1,0000
60	244503	Specjalista ds rodziny	2	2	1,0000
61	915104	Dźwigowy [windziarz]	1	1	1,0000
62	828103	Monter kotłów i armatury kotłowej	1	1	1,0000
63	821207	Pilarz kamienia	1	1	1,0000
64	821101	Operator automatów spawalniczych	1	1	1,0000
65	816302	Maszynista chłodni	1	1	1,0000
66	816202	Maszynista urządzeń nawęglania	1	1	1,0000
67	814106	Operator spajarek okleiny	1	1	1,0000
68	742403	Modelarz wyrobów plecionkarskich	1	1	1,0000
69	732105	Garncarz	1	1	1,0000
70	714203	Malarz lakiernik samolotowy	1	1	1,0000
71	712203	Palowniczy	1	1	1,0000
72	515202	Strażnik w zakładzie dla nieletnich	1	1	1,0000
73	311912	Technik technologii materiałów budowlanych	1	1	1,0000
74	311803	Rysownik geodezyjny	1	1	1,0000
75	247102	Inspektor kontroli skarbowej	1	1	1,0000
76	242905	Referendarz sądowy	1	1	1,0000
77	232103	Nauczyciel etyki	1	1	1,0000
78	223909	Specjalista terapii uzależnień	1	1	1,0000
79	223906	Promotor zdrowia	1	1	1,0000
80	223163	Lekarz - zdrowie publiczne	1	1	1,0000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

**ZAWODY DEFICYTOWE NA WARMII I MAZURACH
O NAJWYŻSZYM POZIOMIE DEFICYTU
W 2008 ROKU**

Tabela 3. Lista 100 zawodów o najwyższym poziomie deficytu w 2008 roku

Lp.	Kod	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik deficytu zawodu
1	914103	Robotnik gospodarczy	8667	1496	5,7934
2	419101	Technik prac biurowych	4246	993	4,2759
3	343101	Technik administracji	2064	521	3,9616
4	931301	Robotnik budowlany	1799	1416	1,2705
5	913204	Pomoc kuchenna	778	425	1,8306
6	931203	Robotnik drogowy	728	251	2,9004
7	011101	Żołnierz zawodowy	703	8	87,8750
8	413103	Magazynier	603	480	1,2563
9	515902	Pracownik ochrony mienia i osób	387	154	2,5130
10	343201	Księgowy [samodzielny]	329	300	1,0967
11	411101	Sekretarka	301	67	4,4925
12	421102	Kasjer handlowy	298	84	3,5476
13	341503	Regionalny przedstawiciel handlowy	288	151	1,9073
14	513102	Opiekunka dziecięca	281	178	1,5787
15	341201	Agent ubezpieczeniowy	246	26	9,4615
16	346102	Opiekun w domu pomocy społecznej	221	71	3,1127
17	233201	Nauczyciel przedszkola	195	69	2,8261
18	712901	Konserwator budynków	195	60	3,2500
19	235908	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	182	52	3,5000
20	741105	Ubojowy	181	82	2,2073
21	721203	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	181	121	1,4959
22	422201	Recepcjonista	180	57	3,1579
23	931205	Robotnik torowy	180	24	7,5000
24	932190	Robotnik w przemyśle przetwórczym	172	93	1,8495
25	712401	Brukarz	168	98	1,7143
26	913203	Pokojuowa [w hotelu]	162	106	1,5283
27	348202	Bibliotekarz	160	19	8,4211
28	346103	Opiekunka środowiskowa	153	27	5,6667
29	741103	Rozbieracz-wykrawacz	152	77	1,9740
30	827101	Operator urządzeń przetwórstwa drobiu	152	41	3,7073
31	341102	Doradca inwestycyjny	143	4	35,7500
32	824190	Operator maszyn do produkcji wyrobów z drewna	129	38	3,3947
33	223903	Fizjoterapeuta	127	64	1,9844
34	713302	Tynkarz	126	39	3,2308
35	915206	Woźny	124	76	1,6316

36	713101	Dekarz	121	96	1,2604
37	832201	Kierowca autobusu	110	58	1,8966
38	713201	Głazurnik	107	32	3,3438
39	514103	Kosmetyczka	103	93	1,1075
40	232108	Nauczyciel języka obcego	101	70	1,4429
41	829190	Operator maszyn i urządzeń	94	17	5,5294
42	514109	Fryzjer damski	90	33	2,7273
43	811102	Operator koparek i zwalówarek	88	45	1,9556
44	322404	Terapeuta zajęciowy	84	53	1,5849
45	828304	Monter sprzętu RTV	83	8	10,3750
46	347601	Animator kultury	82	12	6,8333
47	341901	Asystent bankowości	81	22	3,6818
48	522108	Sprzedawca w stacji paliw	75	19	3,9474
49	422202	Rejestratorka medyczna	70	29	2,4138
50	713501	Monter/składacz okien	70	28	2,5000
51	412104	Fakturzystka	70	14	5,0000
52	341504	Telemarketer	70	2	35,0000
53	414102	Ekspedient pocztowy	68	8	8,5000
54	932101	Konserwator części	66	25	2,6400
55	421201	Kasjer bankowy	65	24	2,7083
56	915105	Goniec	63	11	5,7273
57	712204	Zbrojarz	60	55	1,0909
58	828501	Monter mebli	60	34	1,7647
59	921103	Robotnik przy konserwacji terenów zieleni	60	10	6,0000
60	832301	Kierowca ciągnika siodłowego	60	9	6,6667
61	343102	Sekretarka medyczna	59	11	5,3636
62	414104	Kurier	58	1	58,0000
63	714201	Lakiernik samochodowy	57	55	1,0364
64	814101	Operator maszyn do produkcji płyt/sklejek	56	22	2,5455
65	827404	Operator urządzeń do produkcji wyrobów cukierniczych	54	20	2,7000
66	722301	Frezer	52	51	1,0196
67	621103	Ogrodnik - uprawa grzybów jadalnych	52	1	52,0000
68	213990	informatyk	50	33	1,5152
69	914202	Operator myjni	50	3	16,6667
70	816205	Palacz kotłów c.o. wodnych rusztowych	49	44	1,1136
71	311801	Grafik komputerowy	47	14	3,3571
72	222101	Doradca rolniczy	45	3	15,0000
73	242901	Asystent prawny	44	9	4,8889

74	932113	Pomocnik mleczarski	44	6	7,3333
75	421403	Windykator	44	4	11,0000
76	712303	Szkutnik	43	28	1,5357
77	331102	Instruktor nauki jazdy	42	2	21,0000
78	932106	Sortowacz	39	33	1,1818
79	322401	Masażysta	39	31	1,2581
80	241303	Doradca zawodowy	39	24	1,6250
81	814108	Operator urządzeń do końcowej obróbki drewna	39	8	4,8750
82	915204	Portier	38	31	1,2258
83	244401	Psycholog	38	11	3,4545
84	814102	Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	38	10	3,8000
85	828206	Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	37	16	2,3125
86	241307	Specjalista ds kadr	37	7	5,2857
87	245101	Dziennikarz	35	27	1,2963
88	823290	Operator maszyn do produkcjo wyrobów stucznych	35	19	1,8421
89	243101	Archiwista	35	15	2,3333
90	732208	Szlifierz szkła płaskiego	35	0	35,0000
91	823104	Wulkanizator	34	14	2,4286
92	232117	Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych	33	7	4,7143
93	346101	Asystent osoby niepełnosprawnej	31	19	1,6316
94	743703	Tapicer meblowy	31	6	5,1667
95	714202	Lakiernik wyrobów drzewnych	30	14	2,1429
96	732407	Zdobnik szkła	29	10	2,9000
97	223301	Lekarz weterynarii	29	17	1,7059
98	234104	Nauczyciel upośledzonych umysłowo [oligofrenopedaog]	28	4	7,0000
99	732101	Ceramik wyrobów ceramiki budowlanej	27	8	3,3750
100	721304	Blacharz budowlany	25	2	12,5000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.